



# ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я З Е Т А

## Аляксандр Лукашэнка прыбыў з рабочым візітам у Маскву

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўчора прыбыў з рабочым візітам у Маскву, перадае карэспандэнт БЕЛТА. Праграмай візіту 19 сакавіка запланавана сустрэча Аляксандра Лукашэнка з Прэзідэнтам Расіі Дзімітрыем Мідзведзевым. У парадку дня перагавораў больш як 20 пытанняў, у ліку якіх ход рэалізацыі рашэнняў Вышэйшага Дзяржаўнага Саюза дзяржавы, праблемы гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва і сумесныя меры па пераадоленні ўплыву сусветнага фінансавога крызісу, узаемадзеянне ў палітна-энергетычнай і фінансавай сферах. Будучы разгледжаны пытанні ваеннага і ваенна-тэхнічнага супрацоўніцтва, а таксама кантакты ў сферы культуры. Асобную ўвагу прадугледжваецца ўдзяліць блоку актуальных пытанняў міжнароднага парадку дня. Планаецца, што кіраўнікі дзяржаў разгледзяць стан прамысловыя кааперацыі і пастаўкі прадукцыі беларускага машынабудавання ў Расію.

## Дзяржузнагарод Беларусі ўдастоены звыш 50 прадстаўнікоў прамысловасці, транспарту, будаўнічай сферы і спорту

Дзяржаўны ўзнагарод за шматгадовую плённую працу, высокую прафесійнае майстэрства, дасягненне высокіх вытворчых паказчыкаў, заслугі ў развіцці прамысловасці, транспарту, будаўнічай галіны, фізікультуры і спорту ўдастоены звыш 50 прадстаўнікоў гэтых галін. Ордэнамі і медалямі яны ўзнагароджваюцца ў адпаведнасці з указам № 139 Прэзідэнта Беларусі.

У прыватнасці, ордэнам Айчыны III ступені ўзнагароджаны дырэктар ЗАТ «Атлант» Баранавіцкага станкабудаўнічага заводу Уладзімір Рэшатко, ордэнам Пашаны — зборшчык-кляпальшчык РУП «Мінскі авіярамонтны завод» Аляксандр Дземідовіч, першы намеснік генеральнага дырэктара Мінскага дзяржаўнага вытворчага ўнітарнага прадпрыемства «Белкамунмаш» Віктар Скляеўныч.

Ганаровае званне «Заслужаны металург Рэспублікі Беларусь» прысвоена генеральнаму дырэктару вытворчага аб'яднання «Беларускі металургічны завод» — генеральнаму дырэктару РУП «Беларускі металургічны завод» Мікалаю Андрэянаву, а таксама намесніку генеральнага дырэктара па тэхнічным развіцці — галоўнаму інжынеру вытворчага аб'яднання «Беларускі металургічны завод» — тэхнічнаму дырэктару — галоўнаму інжынеру РУП «Беларускі металургічны завод» Віктару Матачкіну.

Ганаровае званне «Заслужаны работнік транспарту Рэспублікі Беларусь» прысвоена начальніку ўпраўлення дзяржаўнай інспекцыі па бяспецы палётаў і авіяцыйнай бяспецы дэпартамента па авіяцыі Міністэрства транспарту і камунікацый Уладзіміру Нагулевічу.

У адпаведнасці з распараджэннем Паўдзяка Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб'яўлена намесніку начальніка ўпраўлення аварыйна-выратавальнай службы і ліквідатцы надзвычайных сітуацый МНС, падпалкоўніку ўнутранай службы Анатолію Бялябіну, начальніку цэнтра аперацыйнага ўпраўлення пры ўстаноў «Мінскае гарадское ўпраўленне Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь», падпалкоўніку ўнутранай службы Сяргею Цірко, дырэктару — галоўнаму рэдактару ААТ «Народная газета» Уладзіміру Андрэевічу, праектару па вучэбнай рабоце Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта Пелагеі Бабінскай, доцэнтку факультэта іспанскай мовы гэтай ВНУ Міхалу Лыціну, трактарыста-машыніста сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва «Гардзейскі» Міёрскага раёна Дзімітрыю Лакотку, старшаму камбайнеру сельгаскааператыва «Аляксеевічы-Агра» Драгіцкаскага раёна Сяргею Федзкоўчыку.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. ВІШНУЕМ КАЛЕГУ!



«БУДЗЕМ ПЕРШЫМІ!»

## Аляксандр Лукашэнка накіраваў прывітанне ўдзельнікам рэспубліканскіх спаборніцтваў «Залатая шайба»

Кіраўнік Беларускай дзяржавы, прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Аляксандр Лукашэнка накіраваў прывітанне ўдзельнікам рэспубліканскіх спаборніцтваў «Залатая шайба».

«Траішло 45 гадоў з тых часоў, калі з'явіліся першыя дзіцячы клубы «Залатая шайба», назва якога звязана з той шайбай, што прынесла золата савецкай зборнай на зیمовых Алімпійскіх гульнях 1964 года», — падкрэсліваецца ў прывітанні.

«Хакейныя турніры — яркая, незабыўная падзея, дзе кожная каманда, кожны ігрок дэманструюць сілу, волю і характар. Пастаянна развіваючыся, заваяваючы ўсё новае і новае рубяжы, спаборніцтвы павінны выхоўваць не толькі чэмпіёнаў, але перш за ўсё здаровую моладзь — залог дабрабыту нашай Радзімы», — адзначыў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы жадаў удзельнікам спаборніцтваў рашучасці і бліскучы перамож.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

## Антыкрызісная эканоміка

### Галоўнае? Правільна паставіць дыягназ!

— Славаты сусветныя фінансавы крызіс можа нават аздавацца некаторыя прадпрыемствы і бізнес-структуры. Безумоўна, крызіс — гэта стрэс. Але ўспомніце: «Тое, што нас не забівае, робіць нас больш моцнымі». Галоўнае — не панікаваць, перагледзець свой погляд на выдзяленне спраў, — кажа дырэктар Віцебскага цэнтра падтрымкі прадпрымальніцтва («Віцебскі бізнес-цэнтр») Леанід ШУР.

Гэты цэнтр дзейнічае вось ужо 15 гадоў і казачы кансультацыйную і іншую дапамогу бізнесменам і дзяржаўным прадпрыемствам. — Пытаецца, якія зары парадзі мы даём тым, хто да нас з'яўляецца па бясплатна кансультацыі? Па-першае, эканоміцы ў выдатах, захоўваючы самае каштоўнае з таго, што ёсць. І, зразумела, у першую чаргу я маю на ўвазе кадры. Трэба ўкладвацца маркетынг; не забываць, што ёсць бізнес, а яшчэ і збыт. Таксама вельмі важна — навушчы кааперацыя нават з канкурэнтамі. Сусветны досвед паказвае, што ў выніку гэтага можна не толькі выжыць на рынку, а нават дасягнуць новага узроўню развіцця. І магу падкрэсліць, што трэба пазбавіцца ад усіх так званых дапаможных структур, ствараючы з іх фірмы-«дочкі», бо добры бізнес — гэта спецыялізацыя.

Я расказаў Леанід Шур, яшчэ ў самым пачатку фінансавога крызісу — восенню мінулага года — прадпрымальнікі сталі часцей прыходзіць па кансультацыі. Таму супрацоўнікамі цэнтра былі распрацаваны спецыяльныя метадычныя рэкамендацыі, праводзіліся семінары. І цяпер гэтая практыка працягваецца. Антыкрызісныя прапановы цэнтра былі паддзянены ўладам праз Асацыяцыю наймаўніцкаў і прадпрымальнікаў.

— Дарчы, ва ўсім цывілізаваным свеце такія цэнтры, як наш, дзейнічаюць пры дзяржаўнай фінансавай падтрымцы. Нам жа дадлі мінімальныя льготы, напрыклад, 50 працэнтаў па арэнднай плаце на 2 гады. А далей? Таму фактычна мы з самага пачатку работы дзейнічаем «у крызісе». Вельмі цікава, накіравана на падтрымку бізнесу, якая ў апошні час выдзяляецца ў Беларусі, будзе мець лагічны працяг — расказвае спадар Шур.

Дырэктар цэнтра ўпэўнены, што бізнесу трэба ведаць, галоўнае — раз — дыктаць спажываць. Гэта значыць, што менавіта спажываць можа, напрыклад, дыктаваць палітыку цэнаў. Прыкладна так: «Хачу гэты тавар, паслужу, але па больш нізкай цэне, са зніжкай». І, адпаведна, вытворцы павінны ставіць новыя умовы сваім пастаўшчыкам: маляў, возьмем гэта, але альбо па меншай цэне, альбо з адтэрміновай разліку.

## «Залатая» рыбка стане звычайнай

За першыя два месяцы гэтага года аб'ёмы экспарту рыбы і морарадуктаў у рэспубліцы былі меншымі, чым у адпаведны перыяд мінулага.



На пачатку года права на імпарце рыбы і морарадуктаў атрымалі звыш 40 прадпрыемстваў. Аднак 12 з іх да работ так і не прыступілі. Гаворка ідзе, напрыклад, аб брэсцкім прадпрыемстве ААТ абласная база «Бакалеп» і «Харчтавары», сталічных «Мінбакалеянд», «Белбакалея», ЗТАА «Марозпрадукт», ТАА «Дабрада», ПУП «БелКампа», СТАА «Арытбуд», баранавіцкім ТДА «Астор І» і іншым. Не нарочіва аб'ёмы імпарту рыбы і морарадуктаў ЗІПГУП «Смак рыбы плюс», ТДА «Віталор», ААТ «Гроднарэч» і ТДА «Віцебскрыба». Акрамя таго, асобныя пастаўшчыкі прадукцыі, якія паводле кантрактаў заўявілі адны цэны, у выніку прапанавалі пакупніку зусім іншыя. Так, ТДА «Віталор» павысіў кошт на пастаўленню камбула на 45 працэнтаў, сельдзец атлантычнага марожанага — на 72 працэнта, мускус свежамарожанага і тшучу кальмары — амаль на 60 працэнтаў. ТАА «Фаўна» паставіла сельдзец атлантычнага марожанага даўжэй на 62 працэнта, філе сельдця марожанага — на 60 працэнтаў.

Міжведамасная камісія па правядзенні конкурсу на вызначэнне юрыдычных асобаў, якія забяспечваюць рэалізацыю выключнага права дзяржавы на ажыццяўленне імпарту рыбы і морарадуктаў, падарэзала ТДА «Віталор» і ТАА «Фаўна» аб неабходнасці выканання ўзятых ім абавязкаў. У іншым выпадку згаданыя арганізацыі будуць пазбавіцца права імпарту дурмы ў краіну.

Святлана БАРЫСЕНКА.

## Сапраўдная вясна чакаецца толькі ў красавіку

Аб гэтым журналістам на брыфінгі ў гідромэцэантэры паведаміў начальнік службы гідромэцэаналогаў Дзімітр РАБАЎ.

Звычайна пачаткам кліматычнай вясны лічыцца тое час, калі сярэднэсутачная тэмпература паветра праходзіць праз нуль у бок павелічэння. Сёлетая такі пераход на большай частцы краіны назіраўся 8—9 сакавіка, у Гродзенскай, Брэсцкай абласцях і на захадзе Гомельскай вобласці 3—5 сакавіка, а на паўночным захадзе краіны — 15 сакавіка. Такім чынам, сёлетая кліматычная вясна да нас завітае на 1—2 дэкады раней за звычайныя тэрміны.

У другой палове сакавіка «гаспадарамі» беларускага надвор'я будуць не вельмі цёплыя Атлантычныя цыклёны, якія прыбываюць на тэрыторыю краіны з захаду кантынента. Таму ў сакавіку чакаецца воблачнае надвор'е, калі на большыя часткі тэрыторыі будуць ісці апады і выглядае мокрага снегу і дажджу, па поўдні — выключна дажджы. Галоўным чынам тэмпература паветра ўначы чакаецца ў межах ад плюс 1 да мінус 5 градусаў, па паўночным захадзе пры працягненні да 8 марозу. Тэмпература ўдзень — ад мінус 2 да плюс 4 градусаў.

Згодна з пяпаўраднымі прагнозамі айчынных сіноптыкаў, у красавіку павінна ўсталявацца цёплае, але дажджлівае надвор'е. Спецыялісты прагназуюць, што сярэднэмесячная тэмпература будзе на 1—2 градуса вышэйшая за кліматычны норму, які складае плюс 4—7 градусаў. Месячная колькасць ападкаў крыў перавысіць норму (40—51 мм).

Эксперты ўпэўнены, што ў красавіку сярэдняя тэмпература паветра павялічыцца ў параўнанні з сакавіком на 7 градусаў і складзе ўначы ад 0 да 5 цяпла, па поўдні — да плюс 8 градусаў, у асобныя дні ў паўночных раёнах — невялікі «мінус». Дзённая тэмпература паветра прагназуецца ў межах плюс 5—10 градусаў, а дні да поўднёвых раёнаў у асобныя дні да 10—15 цяпла.

Дзімітр Рабаў агучыў і доўгатэрміновыя сіноптычныя прагнозы: лета сёлетэ будзе крыў цяплым і сухім за сярэднэстатыстычнае, а на тэмпературныя паказчыкі нагадае леташні летні сезон. Сярэдняя тэмпература паветра чакаецца ў межах 17—18 цяпла. Дзённая тэмпература пераважна складзе 19—24 градусаў. На працягу 15—23 дзён максімальная тэмпература паветра можа дасягнуць плюс 25 і вышэй, а на працягу 2—6 дзён нават крыў «пераскочыць» 30-градусную мяжу.

Сярэдняя колькасць ападкаў летам — каля 250 міліметраў, што амаль у 2 разы больш, чым змой, а максімальная колькасць іх выпадзе ў ліпені.

Кліматалагі з Цэнтра Хэдлі (метаэаралагічнай службы Вялікабрытаніі) і ўніверсітэта Усходняй Англіі прагназуюць, што 2009 год будзе дзель вельмі цёплым і траўце ў пэрыяд мэтаанэанарань. Згодна з падлікамі спецыялістаў, сярэднэгадавая тэмпература планеты сёлетэ можа перавысіць норму на 0,4 градуса. У гэтым выпадку 2009 год стане цяплым і сухім, калі назіраліся сярэднэгадавыя тэмпературныя максімумы за мінулыя 100 гадоў.

Сяргей КУРКАЧ.

## Сярэдняя зарплата бюджэтнікаў Беларусі ў студзені склала Br708,7 тыс.

паведамліў карэспандэнту БЕЛТА ў Нацыянальным статыстычным камітэце. У параўнанні са студзенем 2008 года гэты паказчык павялічыўся на 12,8 працэнта.

У арганізацыях аховы здароўя сярэдняя заробатная плата ў студзені гэтага года складала ў памеры Br700,8 тыс., у тым ліку ўрачоў — Br1 млн 203,2 тыс., сярэдняя медыцынскага персаналу — Br680,3 тыс., малодшага медыцынскага персаналу — Br424,8 тыс.

Сярэдні заробатак ва ўстаноў адукацыі рэспублікі ў студзені гэтага года склаў Br637,9 тыс., у тым ліку настаўнікаў — Br753,1 тыс., прафесарска-выкладчыцкага складу — Br1 млн 351,2 тыс. Ва ўстаноў навукі і навуковага абслугоўвання гэты паказчык быў роўны Br1 млн 195,4 тыс.

У Белстаце адзначылі, што ў арганізацыях культуры і мастацтва сярэдняя заробатная плата ў студзені склала Br686,8 тыс., у тым ліку бібліятэкараў — Br508 тыс., артыстаў — Br840,2 тыс. У работніцкай арганізацыі фізікультуры і спорту сярэдні заробатак у студзені 2009 года быў Br1 млн 240 тыс.

Сярэдні памер пенсіі, назначанай арганізмам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, у лютым гэтага года склаў у Беларусі Br390,6 тыс. Паводле слоў спецыялістаў, гэта складае 123,6 працэнта велічыні сярэднэдушавага мінімальнага спажываемага бюджэту сям'і пенсіянераў. У адпаведнасці з пастаовай Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ў перыяд з 1 лютага па 30 красавіка 2009 года гэты сацыяльны нарматыў у разліку на месяц складае Br316,1 тыс.

Сярэдні памер пенсіі па ўзросце ў лютым гэтага года быў Br408,9 тыс., па інваліднасці — Br361,3 тыс., з нагоды страты карміцеля — Br244,2 тыс., памер сацыяльнай пенсіі склаў Br176,1 тыс.

Рэальны памер назначанай месячнай пенсіі (скаржкіраванай на індэкс спажываеўчых эннаў на тавары і паслугі) у лютым 2009 года ў параўнанні з лютым 2008-га зменшыўся на 3 працэнта, у параўнанні са студзенем 2009-га — на 0,9 працэнта.

БЕЛТА.

## РОЗГАЛАС

ВЯЛІКАБРЫТАНІЯ ПАДТРЫМЛІВАЕ РАШЭННЕ ЕС АБ ПРАДАЎЖЭННІ ПРЫПЫНЕННЯ САНКЦЫЙ АДНОСА ЗШАГУ СЛУЖБОВЫХ АСОБАў БЕЛАРУСІ. Аб гэтым зварыў журналістам Надзвычайны і Паўночна-Ірландыі ў Беларусі Найджэл Гулд-Дэвіс.

«Гэта вельмі разумнае, добрае рашэнне. У Мінску ходзяць чуткі, што Вялікабрытанія выказалася супраць гэтага рашэння. Хачу абвергнуць іх. Вялікабрытанія была адной з тых краін, якія адыграюць ключавую ролю ў паспяховым прыняцці такога рашэння», — сказаў пасол.

БЕЛТА.

## БЯЗВІЗАВЫ РЭЖЫМ З ЧАРНАГОР'ЯЙ

Бязвизавы рэжым паміж Беларуссю і Чарнагорыяй захаўваецца да 1 кастрычніка 2009 года. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведаміў МЗС.

## КАЛІ ВЫ САБРАЛІСЯ ў ДАРОГУ...

Пасажырам, што вырашылі скарыстацца падарожжа паслугамі грамадскага аўтамабільнага транспарту, трэба ўважліва вывучаць расклад яго руху.

Так, з 23 сакавіка па панядзелка, аўтарка, серадах і чацвяргях прыпыняецца рух аўтобусаў па маршруце Мінск—Лепель, з 15 лютага па панядзелак з Мінска ад аўтавакзала «Маскоўскі» ў 18.30 (з Лепеля ў 13.50). З 21 сакавіка па панядзелак і суботы прыпыняецца рух аўтобусаў па маршруце Мінск—Бешанковічы, з 15 лютага з Мінска ад таго ж аўтавакзала ў 18.00 (з Бешанковічаў у 10.00). Крыў раней па панядзелках і серадах ужо быў прыпынены рух аўтобусаў па маршруце Мінск—Расоны, з 15 лютага з Мінска ад аўтавакзала «Маскоўскі» ў 19.00. Таксама перасталі стаць аўтобусы па маршруце Мінск—Вілейка: з 15 лютага з Мінска ад дыспетчарскай станцыі «Дружная» ў 9.45 і 15.15 (з Вілейкі ў 6.50 і 12.50) — па ўсёх днях тыдня; з 15 лютага з Мінска ад дыспетчарскай станцыі «Дружная» ў 9.45 і 15.15 (з Вілейкі ў 6.50 і 12.50) — па ўсёх днях тыдня; з 15 лютага з Мінска ад аўтавакзала «Усходні» ў 11.00 (з Мар'інаў у 18.55) па ўсёх днях тыдня, акрамя суботы і нядзелі. Да 9 красавіка па ўсёх днях тыдня, акрамя пятніцы і нядзелі, не будуць ходзіць і аўтобусы і па маршруце Мінск—Гомель, з 15 лютага з Мінска ад аўтавакзала «Усходні» ў 12.30. Затое ад гэтага ж аўтавакзала па серадах і чацвяргях адноўлены рух аўтобусаў па маршруце Мінск—Гродна праз Забалач, Радунь і Ліду, з 15 лютага з Мінска ад аўтавакзала «Усходні» ў 14.20 (з Гродна ў 6.20).

Сяргей РАСОЛЬКА.

## ЧЫМ ТАНЧЭЙ ЛЁД, ТЫМ БОЛЬШ НА ЯГО ХОЧАЦА?

Цяжка сказаць, што прымушае людзей так неабдуманна рызыкаваць жыццём. Летас на Брэсцкім загінулі 22 рыбакі.

Сёлетая пакуль было ўсё добра, але ў мінулы вясняныя дні не адкрылі сумны пералік рыбакі з Бярозаўскага і Драгіцкаскага раёнаў. Добра, што выратавальнікі паспелі. Трое рыбакі загінулі а на сярэднім возера каля вёскі Хрысь Бярозаўскага раёна, а вярнуцца назад не змагі, бо лёд за дзень падаў і пачаў ламацца. Пасля званка ў выратавальную службу вадалазы-выратавальнікі з Белаазёрска прыбылі на месца і з дапамогай явораў і лесвіц выцягнулі небаракта на бераг. Як паведаміў памочнік начальніка Брэсцкага абласнога ўпраўлення МНС Сяргея Машноў, праз дзень на тым жа возеры яшчэ адзін гора-рыбак прарваў лёд пад лед. І зноў яго ратавалі супрацоўнікі Белаазёрскага падраздзялення. Але і пасля гэтага выпадку на возера падаўся сталы чалавек — пенсіянер 62 гадоў. І з такім жа вынікам. Пенсіянер выцягнулі іншы рыбакі на лодцы. Мужчына ў бальніцы.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

## КАНФІСКАВАНЫ «ДУРМАН» НА \$12000

У Мінску на перасячэнні Даўгаўскага тракту і МКАД быў затрыманы сталічны жыхар, які ўвёз з Польшчы буйную партыю асабліва небяспечнага псіхатропа рэчыва — амфетаміну.

Як устанавілі эксперты, у пакеце знаходзілася 190 грамаў амфетаміну, што складае каля 600 доз і ацэньваецца ў суму 12 тысяч долараў ЗША.

Ігар ГРЫШЫН.

## ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

### ЮШЧАНКУ МОГУЦЬ АБ'ЯВІЦЬ ІМПІЧМЕНТ?

Фракцыя Блока Юліі Цімашэнка (БЮЦ) абвергла абвінавачванні сакратарыята прэзідэнта Украіны Віктара Юшчанкі ў тым, што БЮЦ рыхтуе пачатак працэдурі імпічменту кіраўніка дзяржавы. Аб гэтым заявіў першы намеснік лідара фракцыі Андрэй Кахамкіч.

Раней лідар Кампартыі Украіны Пётр Симаненка заявіў, што яго партыя афіцыйна прапанавала фракцыям Вярхоўнай Рады пачаць працэдурі імпічменту прэзідэнта. Намеснік кіраўніка сакратарыята Юшчанкі Андрэй Кіслічкі напярэдадні заявіў, што БЮЦ і Кампартыя ў чацвер, 19 сакавіка, плануецца пачаць працэдурі імпічменту. Паводле заявы прадстаўніцка Юшчанкі, гэта фактычна пакладзе пад «антыканстытуцыйнаму перавароту».

### ГРАМАДСКАЯ ПАЛАТА НАВУЧЫЦЬ РАСІЯН БЫЦЬ ТАЛЕРАНТНЫМІ

Грамадская палата РФ мае намер распрацаваць праграму развіцця толерантнасці грамадзян РФ да працоўных мігрантаў.

На слуханнях у Грамадскай палаче было абвешчана, што для стварэння «праграмы толерантнасці» хуткім часам будзе сабраная адмысловая працоўная група. Член Грамадскай палаты Ала Гербер падкрэсліла, што, паводле даследаванняў, цяпер негатыўна ставяцца да працоўных мігрантаў 90 працэнтаў расіян.

### У ЛІТВЕ ДЗЕЛЯ ЭКАНОМІІ ПРАПАНАВАЛІ ПАЗБАВІЦЦА АД 20 ЭПАТАТАЎ

Спікер Сейма Літвы Арунас Валінскас прапанаваў скараціць колькасць дэпутатаў са 141

### ДА 121 ЧАЛОВАКА. АДПВЕДУЮЧА ПАПРАЦКА ДА КАНСТЫТУЦЫЙНАЙ РАБЫ, Я ПАВЕДАМЛЯЕ Delfi.lt, ён ужо зарэгістраваў у парламенце.

Такім чынам старшыня парламента разлічвае эканомію дзяржаўных сродкі. У тлумачальнай запіску таксама гаворыцца, што папраўка з'яўляецца «адказам на спадзіваны народ».

### МЭР КІЕВА РАСПРАНУЎСЯ ДА ПЛАВАК, КАБ ПАЦВЕРДЗІЦЬ СВАЁ ПСІХІЧНАЕ ЗДОРОВ'Е

Мэр Кіева Леанід Чарнавецкі, вядомы сваім экстрэвагантаным паводзінкамі, даў аргументны адказ парламенту Украіны, які на днях адраваў яго на псіхіятрычную экспертызу.

Не чакаючы вердыкта ўрачоў, Чарнавецкі вырасіў, што лепшым доказам псіхічнага здароўя можа з'яўляцца яго выдатная фізічная форма. У сераду раніцай на кіеўскім стадыёне «Дынама» Чарнавецкі выканаў індывідуальную праграму трохбор'я: спачатку прабег 400 метраў, затым падцягнуўся на турніку 15 разоў, пасля чаго прапалў 50 метраў у басейне. Вышэйшы з басейна, мэр прапалў мускуламі перад журналістамі і «групай падтрымкі» ў складзе 20 пенсіянерак, з'едліва адзначыў мясцовыя СМІ.

Пасля гэтага мэр, не пераапранаючы мокрых плавак, зрабіў кароткую заяву. «Філасофія маіх паводзінаў — жадаю прадэманстраваць не толькі кіяўлянам, але і ўсёй Украіне, што я фізічна і псіхічна абсалютна здаровы», — сказаў Чарнавецкі. Паводле слоў мэра, ён бегаў, падцягваўся і плаваў для таго, «каб змыць з Украіны, маёй радзімы, увесь бруд, які на яе выліваюць безадказныя паліткі, народныя дэпутаты Украіны».

Але Чарнавецкі не пераапранаючы мокрых плавак, зрабіў кароткую заяву. «Філасофія маіх паводзінаў — жадаю прадэманстраваць не толькі кіяўлянам, але і ўсёй Украіне, што я фізічна і псіхічна абсалютна здаровы», — сказаў Чарнавецкі. Паводле слоў мэра, ён бегаў, падцягваўся і плаваў для таго, «каб змыць з Украіны, маёй радзімы, увесь бруд, які на яе выліваюць безадказныя паліткі, народныя дэпутаты Украіны».

Але Чарнавецкі не пераапранаючы мокрых плавак, зрабіў кароткую заяву. «Філасофія маіх паводзінаў — жадаю прадэманстраваць не толькі кіяўлянам, але і ўсёй Украіне, што я фізічна і псіхічна абсалютна здаровы», — сказаў Чарнавецкі. Паводле слоў мэра, ён бегаў, падцягваўся і плаваў для таго, «каб змыць з Украіны, маёй радзімы, увесь бруд, які на яе выліваюць безадказныя паліткі, народныя дэпутаты Украіны



**БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2009 г.**

в миллионах белорусских рублей					
№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2008 г.	2007 г.
1	2	3	4	5	6
<b>1</b>	<b>АКТИВЫ</b>				
2	Денежные средства	1101	1	227 545.2	99 902.0
3	Средства в Национальном банке	1102	2	181 038.2	129 589.0
4	Ценные бумаги:	1103		124 744.9	178 490.6
	для торговли	11031	3	111 182.4	178 490.6
	удерживаемые до погашения	11032	3.1	13 562.5	0.0
	в наличии для продажи	11033	3.2	0.0	0.0
5	Кредиты и другие средства в банках	1105	4	557 441.6	859 953.2
6	Кредиты клиентам	1106	5	3 675 877.2	2 734 362.5
7	Долгосрочные финансовые вложения	1107	6	7 736.4	5 476.3
8	Основные средства и нематериальные активы	1108	7	182 475.7	141 479.2
9	Прочие активы	1109	8	77 890.5	44 060.9
10	ИТОГО активы	110		5 034 699.7	4 193 313.7
<b>11</b>	<b>ОБЯЗАТЕЛЬСТВА</b>				
12	Средства Национального банка	1202	9	7 950.0	7 377.3
13	Кредиты и другие средства банков	1205	10	1 931 493.7	2 010 246.9
14	Средства клиентов	1206	11	2 255 005.3	1 664 708.6
15	Ценные бумаги, выпущенные банком	1208		74 810.8	27 912.7
16	Прочие обязательства	1209	12	124 503.1	61 403.2
17	ВСЕГО обязательства	120		4 393 762.9	3 771 648.7
<b>18</b>	<b>КАПИТАЛ</b>				
19	Уставный фонд	1211	13	412 279.2	102 801.2
20	Эмиссионный доход	1212		0.0	0.0
21	Резервный фонд	1213		43 508.8	79 009.3
22	Накопленная прибыль	1214	14	97 426.4	170 217.7
23	Фонд переоценки статей баланса	1215	15	87 722.4	69 636.8
24	Всего капитал	121		640 936.8	421 665.0
25	ИТОГО обязательства и капитал	12		5 034 699.7	4 193 313.7
<b>26</b>	<b>ТРЕБОВАНИЯ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА НА ВНЕБАЛАНСОВЫХ СЧЕТАХ</b>				
27	Требования	1301	16	3 495 539.8	2 678 774.5
28	Обязательства	1302	17	1 149 754.6	965 306.0

**ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 января 2009 г.**

в миллионах белорусских рублей					
№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2008 г.	2007 г.
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		426 573.5	290 943.1
2	Процентные расходы	2012		252 094.2	181 651.7
3	Чистые процентные доходы	201	18	174 479.3	109 291.4
4	Комиссионные доходы	2021		182 545.0	129 610.0
5	Комиссионные расходы	2022		42 602.8	30 814.2
6	Чистые комиссионные доходы	202	19	139 942.2	98 795.8
7	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	203	20	81 656.3	34 782.0
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	21	171.0	205.8
9	Доход в форме дивидендов	205		28.9	119.1
10	Чистые отчисления в резервы	206	22	47 106.1	3 289.0
11	Прочие доходы	207	23	48 173.3	28 949.4
12	Операционные расходы	208	24	188 826.5	135 931.1
13	Прочие расходы	209	25	74 327.1	28 169.2
14	Налог на прибыль	210		42 240.2	31 723.0
<b>15</b>	<b>ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)</b>	<b>2</b>		<b>91 951.1</b>	<b>73 031.2</b>

**ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА за 2008 год**

в миллионах белорусских рублей								
№ п/п	Наименование статей капитала	Символ	Уставной фонд	Эмиссионный доход	Резервный фонд	Накопленная прибыль	Фонды переоценки статей баланса	Всего капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>1.</b>	<b>Раздел I. За год, предшествующий отчетному</b>							
<b>2.</b>	<b>Остаток на 1 января 2007 г.</b>	<b>3011</b>	<b>102 801.2</b>	<b>0.0</b>	<b>41 621.5</b>	<b>165 160.4</b>	<b>62 109.9</b>	<b>371 693.0</b>
3.	Изменение статей капитала	3012	0.0	0.0	37 387.8	5 057.3	7 526.9	49 972.0
	В том числе:							0.0
3.1.	прибыль (убыток со знаком «минус»)	30121	x	x	x	73 031.2	x	73 031.2
3.2.	направление прибыли на пополнение фондов	30122	0.0	x	37 387.8	(-37 387.8)		0.0
3.3.	операции с учредителями (участниками):	30123	0.0	0.0	x	(-30 586.1)	x	(-30 586.1)
3.3.1.	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	0.0	0.0	x	0.0	x	0.0
3.3.2.	выплаты дивидендов акционерам	301232	x	x	x	(-30 586.1)	x	(-30 586.1)
3.3.3.	операции с собственными выкупленными акциями	301233	x	x	x	x	x	0.0
3.4.	проведение переоценки статей баланса	30124	x	x	x	x	7 526.9	7 526.9
3.5.	перераспределение между структурами капитала	30125	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.6.	прочие изменения	30126	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
<b>4.</b>	<b>Остаток на 1 января 2008 г.</b>	<b>3013</b>	<b>102 801.2</b>	<b>0.0</b>	<b>79 009.3</b>	<b>170 217.7</b>	<b>69 636.8</b>	<b>421 665.0</b>
<b>5.</b>	<b>Раздел II. За отчетный год</b>							
<b>6.</b>	<b>Остаток на 1 января 2008 г.</b>	<b>3011</b>	<b>102 801.2</b>	<b>0.0</b>	<b>79 009.3</b>	<b>170 217.7</b>	<b>69 636.8</b>	<b>421 665.0</b>
7.	Изменение статей капитала	3012	309 478.0	0.0	(-35 500.5)	(-72 791.3)	18 085.6	219 271.8
	В том числе:							0.0
7.1.	прибыль (убыток со знаком «минус»)	30121	x	x	x	91 951.1	x	91 951.1
7.2.	направление прибыли на пополнение фондов	30122	40 167.2	x	0.0	(-40 167.2)		0.0
7.3.	операции с учредителями (участниками):	30123	142 174.0	0.0	x	(-32 938.9)	x	109 235.1
7.3.1.	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	142 174.0	0.0	x	0.0	x	142 174.0
7.3.2.	выплаты дивидендов акционерам	301232	x	x	x	(-32 938.9)	x	-32 938.9
7.3.3.	операции с собственными выкупленными акциями	301233	0.0	x	x	x	x	0.0
7.4.	проведение переоценки статей баланса	30124	x	x	x	x	18 085.6	18 085.6
7.5.	перераспределение между структурами капитала	30125	127 136.8	0.0	(-35 500.5)	(-91 636.3)	0.0	0.0
7.6.	прочие изменения	30126	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
<b>8.</b>	<b>Остаток на 1 января 2009 г.</b>	<b>3013</b>	<b>412 279.2</b>	<b>0.0</b>	<b>43 508.8</b>	<b>97 426.4</b>	<b>87 722.4</b>	<b>640 936.8</b>

**ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2008 год**

в миллионах белорусских рублей					
№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2008 г.	2007 г.
1	2	3	4	5	6
<b>1</b>	<b>ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ</b>				
2	Полученные процентные доходы	7010		426 573.6	290 943.2
3	Уплаченные процентные расходы	7011		-260 276.7	-170 170.0
4	Полученные комиссионные доходы	7012		182 571.9	129 612.5
5	Уплаченные комиссионные расходы	7013		-44 241.1	-28 259.9
6	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	7014		12 779.4	22 687.2
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	7015		171.0	205.8
8	Доход в форме дивидендов	7016		28.9	119.1
9	Прочие полученные доходы	7017		33 374.8	15 980.5
10	Прочие уплаченные расходы	7018		-224 950.7	-140 402.2
11	Уплаченный налог на прибыль	7019		-43 612.0	-29 785.8
<b>12</b>	<b>Итого денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и обязательствах</b>	<b>701</b>		<b>82 419.1</b>	<b>90 930.4</b>
13	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	7020		-4 012.3	39 101.7
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах	7021		68 098.5	-75 966.0
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в формах кредитов и других денежных средств в банках	7022		-189 004.4	-64 448.7

1	2	3	4	5	6
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	7023		-933 240.7	-817 975.1
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	7025		102 617.0	-207 722.6
<b>18</b>	<b>Итого потоки денежных средств от изменения операционных активов</b>	<b>702</b>		<b>-955 541.9</b>	<b>-1 127 010.7</b>
19	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	7030		448.1	5 650.9
20	Чистый прирост (снижение) кредитов и других средств банков	7032		667 318.3	629 896.7
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	7033		495 382.8	301 939.3
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг, выпущенных банком	7034		45 452.7	27 449.7
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	7035		-496 690.4	667 241.0
<b>24</b>	<b>Итого потоки денежных средств от изменения операционных обязательств</b>	<b>703</b>		<b>711 911.5</b>	<b>1 632 177.6</b>
<b>25</b>	<b>Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности</b>	<b>70</b>		<b>-161 211.3</b>	<b>596 097.3</b>
<b>26</b>	<b>ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ</b>				
27	Приобретение основных средств, нематериальных и других долгосрочных активов	7110		-40 379.2	-32 242.4
28	Продажа основных средств, нематериальных и других долгосрочных активов	7111		3 575.7	4 642.9
29	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	7112		-2 260.1	-2 134.1
30	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	7113		2 278.3	0.0
31	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	7114		-13 457.7	0.0
32	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	7115		272.0	0.0
<b>33</b>	<b>Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности</b>	<b>71</b>		<b>-49 971.0</b>	<b>-29 733.6</b>
<b>34</b>	<b>ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ</b>				
35	Эмиссия акций	7211		142 174.1	0.0
36	Выкуп собственных акций	7212		0.0	0.0
37	Продажа ранее выкупленных собственных акций	7213		0.0	0.0
38	Выплата дивидендов	7214		-32 817.2	-30 473.4
<b>39</b>	<b>Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности</b>	<b>72</b>		<b>109 356.9</b>	<b>-30 473.4</b>
40	Влияние изменений официального курса на денежные средства и их эквиваленты	73		-54 674.5	15 485.2
<b>41</b>	<b>Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов</b>	<b>74</b>	<b>1</b>	<b>-156 499.9</b>	<b>551 375.5</b>
<b>42</b>	<b>Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода</b>	<b>740</b>	<b>1</b>	<b>X</b>	<b>686 719.1</b>
<b>43</b>	<b>Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода</b>	<b>741</b>	<b>1</b>	<b>530 219.2</b>	<b>X</b>

Временно и.о. Председателя Правления **Дедюль В.В.**  
 Главный бухгалтер **Маницова Д.В.**  
 Директор ИООО «Эрнст энд Янг» **Лашенко П.А.**

Республика Беларусь,  
220004, г. Минск,  
ул. Короля, 51, 2 этаж, офис 30  
УНП 190616051

**Аудиторское заключение независимой аудиторской организации ИООО «Эрнст энд Янг» по годовой публикуемой бухгалтерской (финансовой) отчетности «Приорбанк» ОАО, подготовленной по итогам деятельности за 2008 год**

Акционерам, Наблюдательному совету и Исполнительному комитету «Приорбанк» ОАО

Мы провели аудит бухгалтерского баланса «Приорбанк» ОАО (далее «Банк») (местонахождение: г. Минск, ул. В. Хоружей, 31А; регистрационный № 12 от 12 июля 1991 года) на 1 января 2009 года, соответствующих отчетов о прибыли и убытках, об изменении капитала и о движении денежных средств за год по указанную дату (далее «отчетные формы»). Данные отчетные формы составлены на основании годового отчета Банка с целью их обязательной публикации. Годовой отчет был подготовлен руководством Банка в соответствии с Законом Республики Беларусь от 18 октября 1994 года № 3321-ХІІ «О бухгалтерском учете и отчетности», «Инструкцией по ведению бухгалтерского учета в банках, расположенных на территории Республики Беларусь», утвержденной постановлением Совета директоров Национального банка Республики Беларусь от 19 сентября 2005 года № 283, «Инструкцией по составлению годового отчета банками Республики Беларусь», утвержденной постановлением Совета директоров Национального банка Республики Беларусь от 27 ноября 2006 года № 323 с изменениями и дополнениями, и другими нормативными правовыми актами Национального банка Республики Беларусь, действовавшими в отчетном периоде.

Банк в соответствии с требованиями Национального банка Республики Беларусь также готовит дополнительную отчетность в соответствии с требованиями Национальных стандартов финансовой отчетности отдельно от годового отчета. Мы не проводили аудит в отношении такой финансовой отчетности, а также аудит соответствия годового отчета и прилагаемых отчетных форм всем требованиям Национальных стандартов финансовой отчетности.

*Ответственность руководства*

Ответственность за подготовку и представление годового отчета и прилагаемых отчетных форм в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности несет руководство Банка. Данная ответственность распространяется на разработку, внедрение и поддержание надлежащего функционирования системы внутреннего контроля, которая должна обеспечивать подготовку достоверного годового отчета и прилагаемых отчетных форм, не содержащих существенных искажений в результате ошибок или недобросовестных действий; выбор и применение надлежащей учетной политики; определение обоснованных оценочных значений.

*Ответственность аудиторской организации*

Наша обязанность заключается в том, чтобы на основе проведенного аудита выразить мнение о достоверности данных отчетных форм.

Отчетные формы Банка за период с 1 января по 31 декабря 2007 года включительно были проверены другой аудиторской организацией, АООО «Аудитэл», аудиторское заключение которой датировано 15 февраля 2008 года и содержит безусловно положительное мнение об отчетных формах за 2007 год.

Мы руководствовались требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности» от 8 ноября 1994 года № 3373-ХІІ и провели аудит в соответствии с Правилами аудиторской деятельности, утвержденными Министерством финансов Республики Беларусь. Данные правила обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность в отсутствии существенного искажения в прилагаемых отчетных формах.

Аудит включает выполнение процедур, направленных на получение аудиторских доказательств в отношении сум



# Аб арганізацыі ўступнай кампаніі ў вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы ў 2009 годзе

У мэтах прадстаўлення грамадзянам роўных магчымасцяў пры паступленні ў вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы\* і забеспячэння кантролю за падрыхтоўкай і правядзеннем уступных іспытаў **пастанавію:**

- Стварыць дзяржаўную камісію па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах у 2009 годзе (далей — дзяржаўная камісія);
- Зацвердзіць Палажэнне аб дзяржаўнай камісіі па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах у 2009 годзе і яе склад (прыкладваюцца).

\* Для мэтай гэтага Указа да сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў адносяцца тэхнікумы (вучылішчы), каледжы (сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы), сярэднія школы-каледжы мастацтваў, гімназіі-каледжы мастацтваў, лінгвістычныя гімназіі-каледжы, прафесійна-тэхнічныя каледжы, вышэйшыя каледжы, а таксама каледжы, якія з’яўляюцца структурнымі падраздзяленнямі вышэйшых навучальных устаноў.

- Дзяржаўнай камісіі: забяспечыць кантроль за падрыхтоўкай і правядзеннем цэнтралізаванага тэсціравання, а таксама іншых уступных іспытаў, прадстаўленнем абітурыентам роўных магчымасцяў пры паступленні ў вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы; прымаць прадугледжаныя заканадаўствам меры па ўстраненні выяўленых парушэнняў нарматыўных прававых актаў, якія рэгулююць арганізацыю і правядзенне прыёму ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах, а таксама па прыцягненні да адказнасці асобаў, вінаватых у гэтых парушэннях; ажыццяўляць прыём грамадзян па пытаннях падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў і ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку разглядаць звароты абітурыентаў і іх бацькоў па гэтых пытаннях; арганізаваць шырокае асвятленне ў сродках масавай інфармацыі пытанняў падрыхтоўкі і правядзення ўступнай кампаніі ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных

установах;

- да 1 верасня 2009 г. прадставіць Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь справаздачу аб правядзенняў камісіі.
- Ускласці на Камітэт дзяржаўнага кантролю арганізацыйна-тэхнічнае забяспячэнне дзейнасці дзяржаўнай камісіі, на Міністэрства адукацыі — інфармацыйна-метадычнае забеспячэнне ўступнай кампаніі.
- Ускласці на кіраўнікоў рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, іншых арганізацый, якія маюць у сваім падпарадкаванні вышэйшыя і (або) сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, персанальную адказнасць за выкананне заканадаўства пры падрыхтоўцы і правядзенні ў іх уступных іспытаў і залічэнні ў гэтыя навучальныя ўстановы абітурыентаў.
- Гэты Указ уступае ў сілу з дня яго падпісання.

**Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.**

17 сакавіка 2009 года

г. Мінск.

ЗАЦВЕРДЖАНА  
Указ Прэзідэнта  
Рэспублікі Беларусь  
17.03.2009 № 138

## ПАЛАЖЭННЕ

### Аб дзяржаўнай камісіі па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных установах у 2009 годзе

- Гэтым Палажэннем устанавляецца парадак арганізацыі і дзейнасці дзяржаўнай камісіі па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах у 2009 годзе (далей — дзяржаўная камісія).
- Дзяржаўная камісія ствараецца рашэннем Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і падпарадкоўваецца непасрэдна Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь.
- Персанальны склад дзяржаўнай камісіі зацвярджаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.
- Галоўнымі задачамі дзяржаўнай камісіі з’яўляюцца: ажыццяўленне кантролю за падрыхтоўкай і правядзеннем установай адукацыі «Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў» цэнтралізаванага тэсціравання, а таксама іншых форм уступных іспытаў у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах (далей — навучальныя ўстановы); ажыццяўленне кантролю за выкананнем нарматыўных прававых актаў, што рэгулююць пытанні арганізацыі і правядзення прыёму ў навучальныя ўстановы; забеспячэнне абароны правоў і законных інтарэсаў грамадзян пры паступленні ў навучальныя ўстановы; выпрацоўка прапаноў аб удасканаленні падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў і ўнесенні іх ва ўстаноўленым парадку на разгляд Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.
- Дзяржаўную камісію ўзначальвае старшыня.

- Рашэннем старшыні дзяржаўнай камісіі ствараюцца: міжведомасная рабочая група для забеспячэння дзейнасці дзяржаўнай камісіі (далей — рабочая група), Старшыня дзяржаўнай камісіі на значае кіраўніком рабочай групы члена дзяржаўнай камісіі, намеснікам — адказнага сакратара дзяржаўнай камісіі, членамі — работнікаў Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, Камітэта дзяржаўнага кантролю, Міністэрства адукацыі і праваахоўных органаў; абласныя камісіі па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў у навучальных установах (далей — абласныя камісіі); камісіі па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў у навучальных установах (далей — камісіі навучальных устаноў); Старшыня дзяржаўнай камісіі на значае старшынёй абласных камісій і камісіі навучальных устаноў членаў дзяржаўнай камісіі, намеснікам старшыні — работнікаў органаў Камітэта дзяржаўнага кантролю. Членамі гэтых камісій з’яўляюцца работнікі дзяржаўных органаў і арганізацый сістэмы адукацыі, прадстаўнікі грамадскіх арганізацый.
- Членам камісіі навучальнай установы не можа быць асоба, якая знаходзіцца ў блізкай роднасці аб савацтвае з абітурыентамі, членамі прыёмнай, прадметнай экзаменацыйнай камісіі гэтай навучальнай установы.
- Старшыня дзяржаўнай камісіі і яго намеснікі па ўзгадненні са старшынёй маюць права:

- каардынаваць дзейнасць створаных ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку арганізацыйных камісій па правядзенні цэнтралізаванага тэсціравання (далей — арганізацыйныя камісіі), а таксама прыёмных камісій навучальных устаноў; прыпыняць дзеянне або адмяняць рашэнні арганізацыйных або прыёмных камісій навучальных устаноў у выпадку іх неадпаведнасці заканадаўству; змяняць пры неабходнасці персанальны склад і парадак работы арганізацыйных, прыёмных і экзаменацыйных камісій навучальнай установы; вызначаць варыянты заданняў уступных іспытаў і пры неабходнасці (за выключэннем цэнтралізаванага тэсціравання) змяняць змест заданняў уступных іспытаў; ствараць прадметныя экспертныя камісіі і арганізоўваць іх работу; прымаць прадугледжаныя заканадаўствам меры па ўстраненні выяўленых недахопаў пры падрыхтоўцы і правядзенні ўступных іспытаў, у рабоце арганізацыйных, прыёмных і экзаменацыйных камісій; уносіць прапановы старшыні дзяржаўнай камісіі аб адмене рашэнняў арганізацыйных і прыёмных камісій, прынятых з парушэннем заканадаўства; разглядаць і забеспячваць апэратыўнае вырашэнне арганізацыйнай і прыёмнай камісіямі, адміністрацыйнай адпаведнай навучальнай установы пытаньняў, звязаных з падрыхтоўкай і правядзеннем уступных іспытаў, ажыццяўленнем
- конкурснага адбору, а таксама залічэння абітурыентаў; удзельнічаць у разглядзе скаргаў, заяў і апеляцый абітурыентаў і іх бацькоў па пытаннях, звязаных з работай прыёмных і экзаменацыйных камісій, арганізоўваць у навучальных установах асабісты прыём грамадзян па гэтых пытаннях; уносіць прапановы старшыні дзяржаўнай камісіі аб удасканаленні падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў, а таксама работы арганізацыйных, прыёмных і экзаменацыйных камісій; прадстаўляць у сродкі масавай інфармацыі матэрыялы аб ходзе кантролю за ўступнымі іспытамі; удзельнічаць у падрыхтоўцы справаздачы Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь аб правядзенні дзяржаўнай камісіі работце па кантролі за ўступнымі іспытамі.
- Пасляджэнні дзяржаўнай камісіі праводзіцца з боку неаб’яўленай асобы, якая прысутнічае на пасяджэнні. Пры роўнасці галасоў вызначальным лічыцца меркаванне старшыні дзяржаўнай камісіі.
- Рашэнні дзяржаўнай камісіі прымаюцца большасцю галасоў членаў камісіі, якія прысутнічаюць на пасяджэнні. Пры роўнасці галасоў вызначальным лічыцца меркаванне старшыні дзяржаўнай камісіі.
- Рашэнні афармляюцца пратаколамі і даводзіцца да ведама зацікаўленых.
- Дзяржаўная камісія завяршае сваю дзейнасць прадстаўленнем Кіраўніку дзяржавы справаздачы аб выніках работы.

ЗАЦВЕРДЖАНА  
Указ Прэзідэнта  
Рэспублікі Беларусь  
17.03.2009 № 138

### СКЛАД дзяржаўнай камісіі па кантролю за ходам выканання і правядзення ўступных іспытаў у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах у 2009 годзе

РУБІНАЎ Анатоль Мікалаевіч — намеснік Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь (старшыня дзяржаўнай камісіі)

ЯЛФІМАЎ Аляксей Леанідавіч — намеснік Дзяржаўнага сакратара Савета Бяспекі Рэспублікі Беларусь (намеснік старшыні дзяржаўнай камісіі)

МОРВАА Антаніна Пятроўна — старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццю (намеснік старшыні дзяржаўнай камісіі)

САУРЫЦКАЯ Раіса Пятроўна — намеснік Старшыні Камітэта дзяржаўнага кантролю (намеснік старшыні дзяржаўнай камісіі)

БУЦЬКО Ірына Яўгенаўна — намеснік начальніка ўпраўлення кантролю сярэдняй спецыяльнай вышэйшай і паслядыпломнай адукацыі Дэпартамента кантролю якасці адукацыі Міністэрства адукацыі (адказны сакратар дзяржаўнай камісіі)

АБРАМЧУК Валяцін Уладзіміравіч — старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Брэсцкай вобласці

АБЕРЫН Віктар Сяргеевіч — намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццю

АЛЯКСЕЕНКА Генадзь Паўлавіч — памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па пытаннях фізічнай культуры, спорту і развіццю турызму

АМАРЫН Уладзімір Віктаравіч — першы намеснік Міністра фінансаў

АФАНАСЬЕЎ Анатоль Аляксандравіч — Старшыня Вышэйшай атэстацыйнай камісіі

БАРЫСЬЎЭў Оневр Рызаевіч — Міністр па надзвычайных сітуацыях

БАДАК Ала Мікалаеўна — намеснік Міністра юстыцыі

ГАУРЫЛАВА — намеснік Міністра сувязі і інфарматыцы

ЖГУН Мікалай Анатольевіч — член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу

ЖУК Аляксандр Іванавіч — першы намеснік Міністра адукацыі

ЗДАНОВІЧ Уладзімір Падсеевіч — старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу

ІВАНЧАНКА Мікалай Міхайлавіч — памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўны інспектар па Мінскай вобласці

КІРЬЧЭНКА Пётр Аляксеевіч — намеснік старшыні Гомельскага аблвыканкама

КАРОЛЬ Валяр’ян Васільевіч — намеснік Міністра працы і сацыяльнай абароны

КАТКАВЕЦ Надзея Мікалаеўна — першы намеснік Міністра сельскай гаспадаркі і харчавання

КРЫВАДУБСКІ Юрый Уладзіміравіч — першы сакратар Цэнтральнага камітэта грамадскага аб’яднання «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі»

КРЫВАШЭЎЭў Юрый Васільевіч — начальнік галоўнага ўпраўлення кадравай палітыкі Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

КУРАШ Віктар Іосіфавіч — намеснік Міністра культуры

ЛАЎРАНКОЎ Генадзь Міхайлавіч — памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўны інспектар па Магілёўскай вобласці

ЛУК’ЯНОВІЧ Андрэй Васільевіч — намеснік Старшыні Федэрацый прафсаюзаў Беларусі

МАКСІМАЎ Васіль Міхайлавіч — старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці

МАЛАШКА Валерый Анатольевіч — намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама

МАЦЮШКОЎ Уладзімір Ягоравіч — Старшыня Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях

МІХНО Віктар Георгіевіч — намеснік Старшыні Нацыянальнага статыстычнага камітэта

МАСКВІЧОЎ Юрый Віктаравіч — намеснік старшыні Гродзенскага аблвыканкама

НАВУМАЎ Уладзімір Уладзіміравіч — Міністр унутраных спраў

НЕСЦЯРЬОВІч Аляксандр Аляксеевіч — першы намеснік Міністра транспарту і камунікацый

НІЧКАСАЎ Анатоль Іванавіч — намеснік Міністра архітэктуры і будаўніцтва

ПЕЎСІЦ Вітольд Казіміравіч — намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы

ПІЛІПЕЦ Віктар Іванавіч — памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўны інспектар па Віцебскай вобласці

ПАЛАЧАНІН Іосіф Мікалаевіч — намеснік старшыні Віцебскага аблвыканкама

ПРАКАПЕНКА Ігар Мікалаевіч — памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўны інспектар па Гомельскай вобласці

ПРАЛЯСКОЎСКІ Алег Вітольдавіч — дырэктар Інфармацыйна-аналітычнага цэнтру пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

ПРАТАШЧЫК Марыя Сямёнаўна — памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўны інспектар па Гродзенскай вобласці

ПУЗЫРЭЎСКІ Уладзімір Іванавіч — памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўны інспектар па Брэсцкай вобласці

РАДЗЬКОЎ Аляксандр Міхайлавіч — Міністр адукацыі

РАЎНЕЙКА Сяргей Васільевіч — старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці

СІВАК Анатоль Аляксандравіч — памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўны інспектар па г. Мінску

СІВАЛОБАВА Алена Аляксандраўна — начальнік ўпраўлення сацыяльна-культурнай сферы Апарату Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

СІУЧЫК Любоў Рыгораўна — намеснік Міністра прамысловасці

СЛАБАДУЧУК Аляксандр Іванавіч — намеснік Міністра інфармацыі

СТАДОЛЬНІК Валерый Францавіч — старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Гомельскай вобласці

ЦІЦЯНКОЎ Міхал Сяргеевіч — намеснік старшыні Мінскага гарвыканкама

ТУР Андрэй Мікалаевіч — намеснік Міністра эканомікі

ХАРЫТОНЧЫК Аляксандр Васільевіч — начальнік галоўнага ўпраўлення кантролю за работай галін сацыяльнай сферы Камітэта дзяржаўнага кантролю

ЦЫДЗІК Уладзіслаў Станіслававіч — старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Мінскай вобласці

ЦУПРЫК Леанід Аляксандравіч — намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама

ЧАСНОЙЦЬ Роберт Аляксандравіч — першы намеснік Міністра аховы здароўя

ЧЫГР Лілія Мікалаеўна — старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Магілёўскай вобласці

ШЧАЦЬКО Віктар Уладзіміравіч — першы намеснік старшыні Мінскага аблвыканкама

### На слыху

#### Канал пабудоваў, «вятрак» — не далі

...А высветлілася, што ўсё — незаконна. Пры праверцы работы аднаго з сельскіх выканкамаў Браслаўскага раёна супрацоўнікі Камітэта дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці, так бы мовіць, «адкапалі» вельмі цікавыя факты.

Яны выявілі шматлікія парушэнні зямельнага і прыродаахоўнага заканадаўства, дапушчаныя з-за адсутнасці неабходнага кантролю за гэтымі пытаннямі з боку мясцовых органаў улады. А галоўным парушальнікам стаў сталічны прадпрымальнік. У адным з населеных пунктаў ля возера Снуды ён набыў зямельныя ўчасткі і аб’екты нерухомасці. У парушэнне заканадаўства арганізаваў работы па... будаўніцтве канала да свайго зямельнага ўчастка. Экалагічныя страты пры гэтым склалі 5,7 мільёна рублёў.

На зямлях, што яму не належалі, выкапаў сажалку на 10 сотках, гэтым прычынёў урон на 10,5 мільёна рублёў. Пры будаўніцтве двухпавярховага катэджа агульнай плошчай больш за 800 квадратных метраў прадпрымальнік самавольна заняў пад гэты дом 5 сотак, што належала суседу, і яшчэ 5 сотак, набытых для выдзення асабістай падсобнай гаспадаркі (выкарыстаў іх не па мэтавым прызначэнні).

Як адзначылі кантралёры, вырашаючы праблему альтэрнатыўнага энергазабеспячэння катэджа, мінчані самавольна пабудоваў металічную мачту пад ветразнергетычную прыладу, не ўзгадніўшы такое будаўніцтва з архітэктурнай службай раёна. Больш за тое, ён выступіў ініцыятарам будаўніцтва асобнай лініі электраперадач да свайго катэджа.

На сёння праваахоўнымі органамі вывучаецца законнасць і аб’грантаванасць будаўніцтва з парушэннем патрабаванняў наўнага заканадаўства гэтай лініі не за кошт прадпрымальніка, а за дзяржаўныя сродкі.

Інспектары лічаць, што парушэнні дапусліся пры патуранні адказных асобаў Браслаўскага райвыканкама, у прыватнасці, экалагічнай і землеўпарадкавальнай службай раёна. «Не бачыў» іх і старшыня сельскага выканкама, кажуць кантралёры, пакуль не ўмяшаўся камітэт.

Па выніках праверкі праваахоўнымі органамі ўзбуджана крымінальная справа. Супраць мінскага прадпрымальніка распачата некалькі адміністрацыйных працэсаў, па выніках якіх ён будзе прыцягнуты да адказнасці...

**Аляксандр ПУКШАНСКІ.**



Фота Анатолія КЛЕШЧУКА

Павелічэнне продажу новых замежных аўтамабіляў у Беларусі ў дачыненні да ўзроўню 2008 года прагназуецца да канца 2010 года. Аб гэтым паведаміў памочнік генеральнага дырэктара міжнароднага аўтамабільнага холдынга «Атлант-М» Ілья Прохараў.

Аўтамабільныя рынкі Расіі, Украіны і Беларусі, у якіх працуюць аддзяленні холдынга, у 2008 годзе паказалі станоўчую дынаміку. Аднак сусветны фінансавы крызіс аказаў істотны ўплыў на рост рынку. Чацвёрты квартал 2008 года значна зніў выніковую лічбу.

Так, рынак Расійскай Федэрацыі ўпершыню за сваю гісторыю перавысіў парог у 2 млн інашмарак і паказаў прырост у 26,4% адносна да 2007 года. Нягледзячы на гэту значную лічбу, на фоне бурнага росту ў папярэдня гады (49—68%) паказчык у 26,4% не вельмі ўражае. Тое ж самае можна сказаць і ў дачыненні да Украіны. Амаль пераадолеўшы планку ў 500 тыс. інашмарак, рост рынку імяквіа замарудзіўся з 70% у трох кварталах да 27,5% у канцы 2008 года. На гэтым фоне падзенне рынчанага росту ў Беларусі не такое значнае: у 2008 годзе беларускі рынак інашмарак склаў амаль 25,3 тыс. аўтамабіляў, што перавысіла вынікі папярэдняга года на 43,1%.

«Аднак без усяякага аптымізму трэба прызнаць, што вынікі 2008 года будуць пагоранымі і пераважаньня не надта хутка. Першыя месяцы гэтага года паказалі проста жалівыя тэмпы падзення аўтамабільных рынкаў», — працягваў суразмоўца. Напрыклад, у Расіі ў лютым доля рынку новых інашмарак у адносінах да аналітычнага перыяду мінулага года знізілася на 32%, ва Украіне — на 80%. У Беларусі па выніках студзеня рынак новых інашмарак нават узрос на 23%, аднак ужо ў лютым упаў на 10%.

Што датычыцца тэндэнцый развіцця аўтарынку ў найбліжэйшыя некалькі гадоў, то сітуацыя на беларускім рынку ў параўнанні з суседзямі выглядае больш прывабына, адзначаў Ілья Прохараў. Агуль-

нае зніжэнне продажу новых аўтамабіляў у гэтым годзе складзе 20—25%. Асноўнымі тэндэнцыямі рынку сёлета з’яўляюцца залежнасць ад актыўнасці асобных галюзаў, нестабільнасць попыту ў сувязі з негатывымі канкацыямі (павышэнне пошлін, абмежаванне на імпарат, довалявання), фактычны сыход з рынку некаторых марак, а таксама актывізацыя імпарціраў пратрыманых аўтамабіляў.

Паводле прагназаў холдынга, да канца 2010 года колькасць продажаў новых інашмарак у рэспубліцы параўнаецца з вынікам 2008 года. Прычым пачынае 2010 года беларускі рынак можа чакаць «бурны рост», у многім з-за «недаргартыска» рынку (аб’ём продажу новых інашмарак цяпер значна ніжэйшы за паказчык ВВП на душу насельніцтва).

Калі гаварыць пра іншыя рынкі супрацінасці «Атлант-М», то, на думку аналітыкаў, больш за ўсё пацярпеў рынак Украіны, паколькі ён быў «перагарты». Да канца года падзенне колькасці прададзеных аўтамабіляў можа быць не меншым за 50%, а паказчык 2008 года будучы перавышаны не раней за 2013 год. Рынак Расійскай Федэрацыі чакае падзенне на 30—35%, але ўжо з 2010 года прагназуецца рост, які дасягне ўзроўню 2008 года да 2012 года.

**Алена САЛАНЕНКА, БЕЛТА.**

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2009 года — запіраўніце картку ўдзельніка, выразаіце і дасылайце яе да 6 красавіка ў рэдакцыю на адрас: **220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.**

Падпісчык можа выйграць у якасці прызоў гадзіннік, футболкі, бейсболкі, тэлевізары «Віцязь» і халадзільнік. Розыгрыш прызоў праводзіцца **8 красавіка 2009 г.**, вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» да **18 красавіка 2009 г.**

Атрымаць прыз можна ў рэдакцыі да **20 чэрвеня 2009 г.** пры прад’яўленні квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2009 года і пашпарта. Дастаўку тэлевізараў і халадзільніка ажыццяўляе рэдакцыя. **Пасля 20 чэрвеня** выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Тэрмін правядзення гульні — з 04.03.09 па 10.04.09.

**Больш падрабязна правілы гульні «Падпішыся на «Звязду» чытайце ў нумары газеты за 4 сакавіка 2009 года. Удачы ў гульні!**

Пасведчэнне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 1339 ад 03.03.09 выдданае Міністэрствам гандлю РБ.

### 4 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2009 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку \_\_\_\_\_

Падпіска аформлена і аплачана ў \_\_\_\_\_ (аддзяленне сувязі)

на II кв. або 1-е паўг. 2009 года

Жатні адрас і тэлефон \_\_\_\_\_ (індэкс)

**Удачы ў розыгрышы!**

Ф.СІП-1

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

**АБАНЕМЕНТ** на газету \_\_\_\_\_ з бесплатнымі \_\_\_\_\_ (індэкс выдання)

**ЗВЯЗДА** \_\_\_\_\_ (індэкс выдання)

«ЧАРОВАЯ ЗМЕНА», «МЕСТОЕ САМОУПРАВЛЕНІЕ», «КРАНА ЗДОРОВ’Я», «ЖЫРНАДОЛЯ», «КУПЛЯ ЛЕПШЕ!» «НАСЛЕРАК ЧАРНЫСОЛЯ» \_\_\_\_\_ (індэкс выдання)

на 2009 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Каму \_\_\_\_\_ (прозвішча, ініцыялы)

Куды \_\_\_\_\_ (адрас)

\_\_\_\_\_ (паштовы індэкс) \_\_\_\_\_ (горад, населены пункт)

**ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА** на газету \_\_\_\_\_ (індэкс выдання)

**ЗВЯЗДА** \_\_\_\_\_ з бесплатнымі \_\_\_\_\_ (індэкс выдання)

«ЧАРОВАЯ ЗМЕНА», «МЕСТОЕ САМОУПРАВЛЕНІЕ», «КРАНА ЗДОРОВ’Я», «ЖЫРНАДОЛЯ», «КУПЛЯ ЛЕПШЕ!» «НАСЛЕРАК ЧАРНЫСОЛЯ» \_\_\_\_\_ (індэкс выдання)

на 2009 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Каму \_\_\_\_\_ (прозвішча, ініцыялы)

Куды \_\_\_\_\_ (адрас)

\_\_\_\_\_ (паштовы індэкс) \_\_\_\_\_ (горад, населены пункт)

### СЭЗ «Гроднаінвест» пашыраецца

СЭЗ «Гроднаінвест» пашыраецца. У свабодную эканамічную зону «Гроднаінвест» будзе ўключана 1141,93 га тэрыторыі ў межах, вызначаных Гродзенскім аблвыканкамам. Гэта прадугледжана Указам № 134 «Аб унесенні змяненняў ва Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 16 красавіка 2002 г. № 208», які 17 сакавіка падпісаў кіраўнік дзяржавы Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Вырашэнне пытання аб змяненні межы гэтай зоны неабходна ў мэтах павышэння эфектыўнасці яе інвестыцыйнай дзейнасці, стварэння ўмоў для рэалізацыі новых перспектывных праектаў, якія забяспечваюць рост аб'ёму вытворчасці, продажу, павелічэнне долі канкурэнтаздольнай прадукцыі, а таксама імпартазамыяльных вырабаў.

Для далейшага аптымальнага развіцця СЭЗ «Гроднаінвест» у яе склад уключаюцца зямельныя ўчасткі з інжынернай інфраструктурай і размешчаныя на іх арганізацыі.

Прадугледжваюцца пашырэнне чатыры размешчаныя ў межах гэтай зоны зямельныя ўчасткі і ўключэнне ў яе склад дзве новыя пляцоўкі.

Пасля правядзення тэрытарыяльнай рэарганізацыі агульная плошча СЭЗ «Гроднаінвест» складзе 2187,83 га.

Указ уступае ў сілу з дня яго афіцыйнага апублікавання.

СЭЗ «Гроднаінвест» утворана ў 2002 годзе. У ёй зарэгістраваны 44 рэзідэнты з капіталам з 18 краін свету, якія рэалізуюць інвестыцыйныя праекты ў лёгкай, харчовай, дрэваапрацоўчай, будаўнічай і іншых галінах. Сярэдні тэрмін акупнасці праектаў — 1,5 года.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

### «МТС — аграгарадкам»



## РАСОНСКИ КРАЙ ЛЯСОЎ, БАЛОТ...

Цяпер, калі так часта чуеш пра ўплывы сусветнага фінансавага крызісу, вельмі хочацца заблыць пра праблемы. А лепш чым прасвецці час на прыродзе: адпачыць, набрацца сілаў і новых уражанняў — гэта зрабіць не магчыма. Раю вам завітаць у Расонскі раён Віцебшчыны.

Па традыцыі ў Расонскім раёне праводзіцца фестываль турызму «Заборскі фэст» (на фота — яго ўдзельнікі). На фэст у вёску Забор'е штогод прыязджаюць сотні гасцей з розных краін свету. Безумоўна, ім хочацца заставацца на мабільнай сувязі. Калі ласка, з МТС у гэтым ніякай праблемы няма.



Аляксандр ПУКШАНСКІ. Фота з архіва.

Вясна пройдзе хутка, а летам абавязкова зойраецца ў дарогу. Лепш за ўсё сям'ёй. На фестывалі вы зможаце пакаштаваць традыцыйнае беларускае стравы, убачыць, як народныя умельцы робяць свае творы, якія, безумоўна, адразу можна і купіць. А хочаце паўдзельнічаць у народных абрадах? Будзе ў вас і такая магчымасць. А яшчэ вас запрасяць на «эргату» на водным маршруце, прапанаваць паўдзельнічаць у велапрабегу пад некажанай, амаль што вершаванай назвай «Ад высокіх тэхналогій да крыніц прыроды». Больш за тое — вы зможаце адправіцца ў падарожжа па «зьяльных маршрутах». А калі хочацца проста шчырка пасядаць у адзіноце, плавіце рыбу, пахадзіце па лесе...

Спыніцца на некалькі дзён заўсёды будзе дзе — у турыстычных прыватных заагарадках, якія дзейнічаюць у раёне, заўсёды будзе вам рады. Гасціннасць і насычаная культурная праграма вам гарантаваны.

Безумоўна, і ў Расонскім раёне супрацоўнікі МТС шмат чаго зрабілі, каб і тутэйшыя, і госці заўсёды былі ў зоне доступу. А зрабіць гэта было не вельмі лёгка, бо вядома — большасць тэрыторыі краю займаюць лясы. Да таго ж, калі ў гэтым непапулярным краі балот — яны тут амаль што паўсюды. А і такая «спецыфіка» не зарымала «мабілізацыю» глыбінкі. І гэта не проста прыгожыя словы. Нядаўна калектыву віцебскага філіяла МТС адсвяткаваў 6-годдзе п'янай дзейнасці вядучага аператара мабільных паслуг у Прудзінскім краі. Кіраўнік філіяла Уладзіслаў Андрэйчанка і яго падначаленыя — а гэта звыш сотні чалавек — за гэтыя гады вельмі добра працавалі, каб паспяхова «мабілізаваць» самы паўночны рэгіён роднай Беларусі.

### ПАВЕРЫЛІ ПРАЙДЗІСВЕТУ

А зараз чухаюць патыліцы: ці вернуцца іхны грошы? Гаворка ідзе пра двух гамлячэн, якія хацелі абісці агульнапрынятыя правілы, ды пралычыліся. Адзін з іх хацеў як мага хутчэй трапіць на курсы вадзіцельў у аўташколу, а другі — тана купіць шыкоўны аўтамабіль. Пасадзейнічаць ім у гэтым узяўся малады прайдзісвец, які быў раней асуджаны, за ўзагародна адлавадана ў 1,043 тысячы рублёў і ў адну тысячю долараў. Міліцыя яго затрымала, а вось ці вернуцца да тых мужчын грошы — гэта пытанне.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

### ПАШУКАЛІ І ЗНАЙШЛІ

Супрацоўнікі Столінскага РАУС абследавалі зоны мытнага і памежнага кантролю каля в. Бухлічы. Здрадаецца, што на гэтай тэрыторыі лядацца сховішчы кантрабанды, якая ідзе да нас з Украіны. І на гэты раз міліцыянеры не вярнуліся з пустымі рукамі, бо знайшлі 10 мяхоў з абукам і гарэлку ўкраінскай вытворчасці. Кантрабанда пацягнула на 30 мільянаў.

Сымон СВЯСТУНОВІЧ.

<b>ВЫПІСАНЫЯ «ЗВЯЗДА» НА ІІ КВАРТАЛ 2009 ГОДА З БЯСПЛАТНЫМІ УКЛАДКАМІ</b>		
<b>МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ</b>	<b>СВАЯ СПРАВА</b>	<b>ЖЫЦЬОАДОЛЯ</b>
<b>ЗМЯТ</b>	<b>КУПІ ЛЕПШАЕ!</b>	<b>Краіна 30 дзён</b>
<b>ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ</b>	<b>63850</b>	10 120 рублёў на месяц 30 360 рублёў на квартал
<b>ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ</b>	<b>63145</b>	9 570 рублёў на месяц 28 710 рублёў на квартал
<b>ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ</b>	<b>63858</b>	16 170 рублёў на месяц 48 510 рублёў на квартал
<b>ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОВ'Я</b>	<b>63239</b>	14 740 рублёў на месяц 44 220 рублёў на квартал
<b>ПАДПІСКА «ДА ЗАПАТРАБАВАННЯ» (праз кіёскі Мінгарсаюздруку)</b>		
<b>ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ</b>	<b>63850</b>	8 690 рублёў на месяц 26 070 рублёў на квартал
<b>ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ</b>	<b>63145</b>	8 180 рублёў на месяц 24 540 рублёў на квартал
<b>ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ</b>	<b>63858</b>	11 640 рублёў на месяц 34 920 рублёў на квартал
<b>ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОВ'Я</b>	<b>63239</b>	11 010 рублёў на месяц 33 030 рублёў на квартал

# «КРЫЛАТЫ» ХУТАР

Свая справа

## Дзмітрый КРЫЛОЎ разам з сям'ёй перасяліўся ў глыбінку і вырошчвае коз

Да фермерства ўсё больш актыўна падключаюцца гараджане — людзі, якія раней з сельскай гаспадаркай не былі звязаны. Для кожнага з іх сваёй справа ў вёсцы пачыналася пазнама. Да прыкладу, Дзмітрый Крылоў павярнуў у перспектыву працы на зямлі, калі ў складаныя часы неабходна было набыць пэўную ўстойлівасць у жыцці. Тады Дзмітрый Анатольевіч узяў на апрацоўку 10 гектараў палеткаў у Дзяржынскім раёне і зарэгістраваў сялянскую гаспадарку «ДАК» (на сваіх ініцыялах).

**«Выжывальнасць» — адзін з цяжарыяў**

Дзмітрый Крылоў нарадзіўся ў вядомым навуковым цэнтры Расіі — Томску. Яго бацька быў інжынерам (дарчы, праграмаваў першыя ЭВМ), а маці — біёлагам. Як узгадвае Дзмітрый Анатольевіч, дзяцінства прайшло ў пераездах, пакуль сям'я нарэшце не асела ў Фаніпалі. Тут скончыў школу і паступіў у Мінскі радыётэхнічны інстытут на факультэт аўтаматызацыі кіравання. Здаецца, спецыяльнасць сабе абраў зусім не вясковым. Аднак напрыканцы 1980-х гадоў усе нечакана змянілася.

— Збіліся прыярытэты, — узгадвае Крылоў. — Тады хлопчыкі з прапраўкі за дзень атрымлівалі месячную зарплату інжынера. На паліцах крамаў пуста, а трэба ж было некай карміцца. Па тэлевізары і радыё рэклама — «бярэце зямлю, займайцеся сельскай гаспадаркай». Вось і вырашыў у вёску падацца, малады быў і азартны — падумаў, чаму б не рызыкнуць.

Сваю гаспадарку на палетках калгаса «Скра» Дзмітрый Анатольевіч зарэгістраваў у 1992-м. Гэта была «першая хваля» фермерства, тады яму ўдалося ўзяць крэдыт і за гэтыя сродкі паспеў набыць тэхніку. Зразумела, з-за інфляцыі палітычныя грошы хутка вярнуць, а ба-за добрая засталася. Спачатку займаўся раслінаводствам — на праўдзе кажучы, не вельмі добра арыентаваўся ў аграпрамысловай вытворчасці, бо справа для яго была новая. Але даволі хутка адаптаваўся і аператыўна рэагаваў на запатрабаваны рынку. Напэўна, такая якасць і дазволіла выйсці ў складаныя ўмовы. З пачатку фермерства, якія калісьці ўзялі часткі ў «Скра», цяпер застаўся толькі Крылоў.

У 1998 годзе Крылоў пачаў будаваць вялікае жывёлагадоўчае пашанне і заняўся свінагадоўчай. У той час гэта быў адзін з най-



Дзмітрый і Галіна КРЫЛОВЫ знайшлі сабе справу па душы.

больш перспектывных кірункаў сельскагаспадарчай вытворчасці. А крыху пазней прыватнік сапраўды знайшоў такую справу, якая дазволіла заняць уласную нішу на рынку і даволі паспяхова развівацца.

### Цудадзейны амант

Перш чым заняцца козагадоўчай, Крылоў даволі доўга вывучаў гэтую галіну. Прыватнік знаёміўся з вопытам калег у Расіі і ў Заходнім Еўропе, штудзіраваў спецыяльны літаратуру, раіўся са спецыялістамі. Нарэшце, уважыўшы ўсе «за» і «супраць» прыняў рашэнне. Тады пачаў прадаваць свейні і закупаць коз. Адрозна набываў іх у вясковыя, пасля завозіў племянныя жывёлы ў Прыбалтыку. Так паступова, крок за крокам, фарміраваў казіную ферму.

— Для Беларусі гэтая справа не новая, але ў такіх маштабах козагадоўчыя ў нас ніхто не займаецца. — заўважае Дзмітрый Крылоў. — Між тым, кірунак вельмі прывабны і перспектывны. Вядома, што разводзіць коз чалавек пачаў вельмі даўно. Паводле міфаў, малаком казы Амафэй быў выкармлены бо-люды старажытнагрэчаскай гал-зеўс. Напэўна, яшчэ з тых часоў людзі заўважалі гаючыя якасці гэтай прадукцыі. Вядома, што казіны малаком лячылі сваіх пацы-

ентаў легендарныя ўрачы Авіцэна і Гіпакрат.

Ужо ў наш час спецыялісты Інстытута харчавання Акадэміі медыцынскіх навук РФ дакладна вызначылі, што казінае малако карысна ўжываць людзям, якія пакутуюць на захворванні кішчанка-страўнікавага тракту і верхніх дыхальных шляхоў. Яго можна выкарыстоўваць падчас лячэння сухотай, астмы, дыягэзаў, алергіі, склерозу, астэпапарозу. Малако папоўніць дэфіцыт кальцыю ў арганізме, дапаможа вывесці таксіны і радыёнуклідны.

Нядаўна ў ім былі знойдзены рэчывы, падобныя на прыроднае снатворнае, таму гэта яшчэ і запакальны сродак. Казінае малако павышае ўстойлівасць арганізма да інфекцыйных захворванняў, вядомае супрацьсклератычнае дзеяннем. Яго добра застывіць у арганізм, не выклікае алергіі і не адкладваецца ў выглядзе халестэрыну. Таму гэтую прадукцыю можна без апасі ўжываць у любым узросце. Зразумела, што пра ўсе якасці казінага малака Дзмітрый Крылоў, як дарчы, і многія з нас, нават і не здагадаваўся, а даведваўся пра іх, калі пачаў паглыбляцца ў тэму. Тады прыватнік зразумеў: вось той эксклюзіўны варыянт, які нарэшце дазволіць разгарнуцца на зямлі. Цяпер

у Крылова сорак гектараў зямлі, восем з іх заняты пад капустай. Яе заўважае фермер, гэта часовае рашэнне ва ўмовах недахопу абаротных сродкаў. З капусты ўвосень робяць вельмі смачную шаткаванку, якую пасля паспяхова рэалізуюць на базы, у сацыяльна ўстановах, іншым спажывацям. Гэта ўсё ж перапрацоўка, больш выгадна гандляваць гатовай прадукцыяй, чым сыравінай. Астанняя плошча адведзена пад шматгадовае травы і збожжавыя (авёс і ячмень, якія спецыяльна нарыхтоўваюць на корм жывёле). Зараз Крылоў карпатліва стварае добрыя пашы, каб козы ўдасталі атрымліваць неабходныя вітаміны і мікралементаў.

— Малако вельмі моцна рэагуе на рацыён, — заўважае Дзмітрый Анатольевіч, — і вельмі важна, каб кармленне жывёлы было збалансавана. Таму хачу паспрабаваць вырашыць амант. Гэтая культура ў абавязковым парадку ўваходзіла ў «супляёк» старажытнагрэчаскай воіны, нездарма яны былі такія цягавітыя. Сучасныя навукоўцы знайшлі ў аманце фермент, які здбываюць з печані акулы — адзін з наймацнейшых прыродных антыаксідантаў.

— Растове адна з гаспадарак робіць сілас па адметнай тэхналогіі: амант напалову з кукурузай. Думаю ўкраінец гэтыя працоўкі ў сабе.

### Паміж Цяўлавам і Шпількамі

Усе 40 гектараў, якія апрацоўвае сялянская гаспадарка «ДАК», размешчаны практычна ў адным калвалу. Гэта, вядома, спрашчае справу, аднак працы заўсёды шмат. Зараз на ферме трымаюць 200 дожджых коз, а агульная пагадоўе даходзіць да 250 жывёл. Усе яны па-трабуюць належнага догляду. Летам штомесячна прыватнік надоевалі каля 8 тон карыснага малака. Прадуючы рэалізуюць у Вайкаўска — на вядомае прадпрыемства «Беллакт». Спрабавалі наладзіць перапрацоўку малака ў сябе, аднак на практыцы гэта сталася недасягальнай марай. Па нарматывах трэба ўзводзіць сапраўды завод з усімі камунікацыямі. Дзе ж тут пацярнець такія вялікі аб'ект (няўжо нельга паісіць насустрач людзям?)...

На ферме можна заўважыць многія тэхналогіі, якія прыватнікі

ўкраіні сваімі сіламі. Напрыклад, самааробная даільная зала на 12 коз. Зроблена ўсё па-гаспадарску, з веданнем справы. На ферме чыста і ўтульна, ніякай мітусні — кожны дакладна ведае свае абавязкі і старанна іх выконвае. У гаспадарцы, акрамя Дзмітрыя Крылова з яго жонкай Галінай, яшчэ занятая сем работнікаў — цэлы працоўны калектыв. Пераважная большасць з іх штодня ездзяць з Дзяржынска, да якога адсюль каля дзесяці кіламетраў. Дысцыпліна ў фермеру жалезная: за кожнае парушэнне — сур'ёзнае спаганні. Прышоў на працу «пад мухай» — «мінус» двухдзённых заробак, спягнанні альбо не выканай таго своечасова — «мінус» грошы, якія звычайна зарабляеш за дзень.

Людзей на працу часта сам гаспадар дастаўляе, толькі ў асобных выпадках яны дабіраюцца сама-стама. Месца, дзе разгарнуўся Крылоў, — глыбінка ў поўным сэнсе гэтага слова. Ненадлёку знаходзіцца вёска Цяўлава, дзе мясцовых жыхароў зусім не засталося — толькі зрэдку людзі на баш-коўскія сядзібы выбіраюцца (часцей за ўсё ўлетку).

— Калі ўпершыню сюды пры-ехаў, тут было голае месца — са-праўдны «мядзведзь кут», — усмі-хаецца Дзмітрый Крылоў. — Але ні-чога, узвёў ферму, пачаў дом буда-ваць — паціц абжываліся. З сям'ёй сюды з Мінска перабралі-ся гадоў васьмі таму. Практычна на хутары жывём, на-водшыбе. Толь-кі няма цяпер такой адміністрацый-най адзінкі, таму нас да Цяўлава і прыпісалі. Магчыма, звернемся з тым, каб атрымаць статус хутара, нездарма ж зараз такая кампанія праводзіцца па іх стварэнні. А нам і ствараць нічога не трэба: ёсць дом, гаспадарчыя памяшканні, жы-вёла 140 гектараў зямлі — усё, што трэба для жыцця.

Галіна Крылова — мінчанка, па адукцыі педагог. Пераязджаць для яе было цяжкавата, усё ж та-кі трэба мяняць лад жыцця. Ад-нак ніводнага разу не пахкада-вала аб сваім выбары і цяпер ва ўсім дапамагае мужу па гаспа-дарцы. Галіна Эдуардаўна заўва-жае, што зараз ёй у горадзе не-камафортна, так і цягне на ўла-скі хутар. У Крыловах тры дач-кі: старэйшая Дана вучыцца ў ін-сты-туце, сярэдняя Вераніка закан-чвае гімназію, маладшая Ліза вучыцца ў сям'ёным класе. Пакуль цяжка скажаць, хто з іх працягне справу сваіх бацькоў, але адно дакладна — гэтыя малаўнічыя мясціны ўжо сталі ім роднымі...

Мікалай ЛІТВІНАЎ, Дзяржынскі раён. Фота аўтара.

## Напачатку, арандатар, ствары ўмовы!

Арандатарам рыбакоўны ўгоддзю, якія прызначаны для арганізацыі платнай ама-тарскай лоўлі, плануецца забараніць браць плату з рыбакоў, пакуль не будзе ўладкавана берагавая лінія. Маецца на ўвазе будаўніцтва кладак, прыпынкі транспарту, уста-ноўка кантэйнераў для смецця, прыбяральнік і інш. Пры-намсі, такую думку агучыў на-чалнік Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і раслінна-га свету пры Прэзідэнце Рэспу-блікі Беларусь Міхаіл АРЭШКА.

Паводле яго слоў, многія рыба-валовы-аматары скардзіліся на тое, што арандатары ўгоддзю немаведна за што бярэць з іх грошы. Таму сітуацыя была раз-гледжана сумесна з Міністэр-ствам сельскай гаспадаркі і хар-чавання, вынікам чаго стала прапанова аб унесенні змянен-няў у правілы, якая зараз узгад-няецца. Зноў жа, абяраючыся на прапановы аматараў, выра-шана зрабіць правілы для аран-датараў больш жорсткімі: па ўліку ўлоўу, абазначэнні месца лоўлі рыбы.

Паводле слоў аначальніка Дзяржынскай інспекцыі, зараз актывна абмяркоўваюцца ўнесеныя змя-ненні ў правілы рыбакоўства. Напрыклад, прапаноўваюцца пытанне, каб аматарскія прыла-ды рыбакоўства на вадзеах не былі безгаспадарчымі. Паводле вопыту некаторых іншых краін, у прыватнасці, прапануюцца на стаўных прыладах пазначыць адрас рыбакола. Ёсць прапано-ва і па абмежаванні колькасці прыладаў лоўлі. Яшчэ адна з іх датычыць магчымага вызначэн-ня шырыні берагавой лініі, якую можа заняць рыбакоў. У краі-нах Балтыі, скажам, рыбаковы абмежаваны 10 метрамі. Не выключана таксама, што ама-тараў рыбакоў абавязуць сачыць за санітарным станам бераго-вай лініі.

Як было агучана, патрабуе вырашэння і праблема, звязан-ая з падводнай лоўляй рыбы. Згодна з правіламі, на некато-рых вадзеах дазволена так званая інтэнсіўная лоўля — на большую колькасць кручкоў, чым звычайна, тролінг і падвод-нае палыванне. Дык вось «звы-чайныя» рыбаковы лічачы, да прыкладу, што іх калегі «пад-воднікі» фактычна «выбіваюць» матаны статак: адстраляваюць буйную рыбу, якая падаўжае «рыбін род».

Сяргей РАСОЛЬКА.



Рубрыку вядзе Валіяціна ШПІЛЕўСКАЯ, тэл. 285 88 81 № 7 (296)

## Сіла талай вады

Яшчэ ў старажытнасці людзі заўважалі, што вада, якая выцякае з-пад снегу, мае цудадзейную сілу. Інтэнсіўна заленюць і хутка ўзнікаюць увярх травы, адрастаюць сцябліны падбелу. Вучоныя-біёлагі, якіх зацікавілі асаблівасці ўздзеяння талай вады, правялі даследы па вучэбнымі ўплыў на рост і развіццё расады агародных і кветкавых раслін. Для замочвання насення і яго палі-ва яны выкарыстоўвалі снегавую ваду, падагрэтую да 25 граду-саў, а ў кантрольных варыянце — звычайную колудзевую. На-сенне, кое было замочана ў талай вадзе, дало дружны ўсходзі раўней, чым астатнія. Напоўненая талай вадой расліны вырасталі хутчэй за тая, якія былі паліваныя вадой з халодзежа. Было дака-зана, што такую гаючую сілу талай вадзе надаюць мікраскапічныя крышталікі лёду, якія і стымулююць біяхімічныя рэакцыі ў жывых арганізмах.

Пакуль яшчэ немагчыма зрабіць запасы талай вады, схаваўшы ў склепе ў пасудзіне снег ці кавалчкі лёду. У невялікай колькасці талую ваду можна атрымаць і пры замарожванні яе ў маразільнай камеры халадзільніка.

## Пра цыбулю і часнок

Каб цыбулю і часнок не па-шодзілі лічынкі шкіднікаў і не дасталі ўзбуджальнікі мучні-стай расы (шэры наліт на пё-рах), перад пасадкай суткі цы-буліны трымаць у раствору драўніннага попелу (дзе жмені на вядро вады). У гэ-тых ж мэтах міжуйце рады цыбулі з радамі морквы.

Для сярбуй выкарыстоўвайце толькі свежае, папярэдня-га года, насенне цыбулі, па-мятаючы аб тым, што яно хут-ка страчвае ўсходжасць.

Паскорыць пасяванне цы-булі можна прыўзняўшы рас-ліну віламі і пакінуўшы на мес-цы да падсычання бацвінныя.

Калі цыбуля дасягнула 5—10 см у вышыню, супраць лі-чынчак цыбульнай мушкі паціце яе саяльным растворам (100 г на 10 л вады).

Каб не выкідаць дробную з аўсянае зерне цыбулю-сеянку, пасейце такое насенне пад зі-му. На наступны год яно дасць цыбуліны вагой да 50 г.

Каб захаваць часнок да вясны ў звычайным памяш-канні, насыпце ў скрынку не-вялікі слой солі, на яго пакла-дзіце часнок, потым зноў соль і потым зноў часнок.

## Слоўнік агародніка

**Пестыцыды** — гэта хімічныя сродкі аховы раслін ад шкідні-каў, хваробаў і пустазелля. Пес-тыцыды (ад лацінскіх слоў pestis — зараза і caldo, -ere — за-біваю) — гэта назва, якая ўвай-шла ў практычную тэрміналогію для пазначэння паняцця, якое раней называлі тэрмінам «яд-хімікаты». Паводле хімічнага складу пестыцыды падзяляюцца на:

**гербіцыды** — прэпараты для барацьбы з пустазеллем;

**фунгіцыды** — прэпараты для барацьбы з грыбковымі хваробамі раслін;

**інсектыцыды** — прэпараты для барацьбы са шкіднымі на-сякомымі.

## Снітка — карысная расліна ці надакучлівае пустазелле?

«Што гэта за расліна, дзе яна сустракаецца і калі карысная, то ў чым яе карысць» — вельмі ха-цеў бы ведаць наш чытач са шматгадовым ста-жам А. Семьяноў з Баранулян.

Згадзіцеся, што частата ходзім па лекавых тра-вах, топчым іх нагамі, злёмбам, што яны запаленні сад-агарод і ратунку ад іх няма, не ведаючы, што яны могуць вылучыць тую ці іншую хваробу, а калі і не зусім вылучыць, дык у пэўнай ступені палеп-шыць стан здароўя. Адна з такіх раслін — снітка (сныты).

У лясах, парках, у садах з поўным зацяненнем і на агародах з поўным доступам святла, нават на непрыдатных месцах сустракаецца гэта расліна. Калі ёй не перашкаджаць расці, яна няродка да-сягае ў вышыню да метра. Белая сукецце па знешнім выглядзе нагадвае сукецце морквы. Але лісты ў сніткі іншыя. З самага нізу, каля зямлі, яны даволі буйныя, складаюцца з асобных лісцікаў авалнай формы. Гадоўны чаранок на канцы раз-галінаваны, а на кожным з іх сядзяць па тры лісці-кі. Распаўсюджваецца насеннем і каранямі. У гле-бе ў сніткі развіваюцца доўгія тонкія карані, якія пашыраюцца ў глыбінкі агароднага кірунку. Расліна распаўсяецца, заходзіць на новыя ўчаст-кі. У лесе яна не цвіце, таму і распаўсюджваецца толькі каранямі.

Снітка — добрая кармавая культура, якую ахотна ядуць і каровы, і куры. Яна прыдатная і ў ежу чалавека. Вясной з яе можна прыгатаваць салату, ба-гатую на вітамін С, з лісцікаў ва-раць суп, выкарыстоўваючы яе як калусту.

У лекавых мэтах ужываюць пры страўнікава-кішчаных зах-ворваннях, пры запорах. На-стоі з травы дапамагаюць пры рэўматызме, запаленнях ныра-каў і мачавога пузыра. Снітка з'яў-ляецца супрацьзапаленчым, фунгіцыдным, раназажывіла-ным сродкам. З яе дапамогай лечць грыбковыя захворванні скуры, прымяняюць пры артры-це, падагры.

Калі ў вас ёсць пчалінік, то снітка і тут вам дапаможа. Яна выдатная крыніца нектару і пыл-



## Як перазімавалі дрэвы?

Зіма нарэшце адступіла. Ці вытрымалі дрэвы вы-прабаванні такіх частых зімовых перападаў тэм-пературы? Цяпер самы час пацкавіцца, як перанесі-зіму вашы дрэвы і кусты. Перш за ўсё трэба пра-верыць, ці не пашкоджаны плодзевыя пупышкі. Для гэтага плодзевыя пупышкі разразаюць брытвой ці вострым нажом і вельмі ўважліва разглядаюць. Калі яна ўнутры светла-зялёная, то ніякіх пашкоджан-няў марозам няма, калі ж яна пабурзела і нават па-чарнела — значыць, падмерзла.

У костачкавых культур — сілівы, вішні і ін

Запамінальны мелодыі, дэмакратычны сцэнічны выгляд, юнацкая прывабынасць і адкрытыя позіркi... Дзякуючы ўсяму гэтаму гурт «Litesound» адразу выклікае сімпатый слухачоў, але пры гэтым увесь час дае зразумець — перад вамі не чарговыя «салодкія хлопчыкі», а выканаўцы, няхай і вельмі маладыя, аднак са сваім адметным стылем — у жыцці і ў музыцы.

Паводле ўласнага летапісу, гісторыя гурта налічвае ўжо не менш як 7 гадоў, але ў Беларусі шырокая публіка ўпершыню звярнула ўвагу на яго ў 2006 годзе, падчас нацыянальнага адбору на «Еўрабачанне». Калектыў паставіў своеасаблівы рэкорд — штурмаваў адбор чатыры гады запар. Сялёта стваральнікі гурта, браты Дамітрый і Уладзімір Кін, засявацілі яшчэ і ў іншым тэлепраекце — адборы ўжо на танцавальнае «Еўрабачанне», таму з ёўратэмы наша гаворка і пачалася.

**Бывай, «Еўрабачанне»?**  
— *Калі тэлевізійнікі назвалі спіс удзельнікаў «Зорных танацаў», падумалася — вось «Litesound», упарта людзі, не кіем, дык покатам — не на песеннае «Еўрабачанне», дык на танцавальнае спрабуюць прабіцца!*

**Дзіма:** Ініцыятыва была не наша, патэлефанавала з прапановай кіраўніцтва праекта, і мы вырашылі — чаму б не. Тым больш, даўно хацелі пазаймацца танцамі.

**Валодзя:** Дагэтуль у нас быў толькі адзін танцавальны вопыт — калі харэаграф Сяргей Епіхав пры падрыхтоўцы нумара для «ЕўраФэсту» паставіў некалькі рухаў. А так — раней ніколі не займаліся, таму было вельмі цікава, хоць і не проста. Складаным было ўсё: ад умення трываць пастацы, асабліва калі партнёрка невысокага росту, да асобных элементаў у кожным з бальных танцаў.

**Праект набліжаецца да паўфіналу. Толькі шчыра — крыўдна будзе, калі не пройдзе далей?**

**Дзіма:** Не, у прынце, сваю патрэбу ў танцах мы пацэбу задавальнем. Да таго ж мы ўжо дамовіліся з нашым выкладчыкам Валодзімам, што зашпімаем да яго, каб займацца далей.

**Валодзя:** Дамовіліся так: калі ў паўфінальную восьмірку не трапілі — запісаваемся і займаемся «для сябе».

**Дзіма:** «Танцавальнае Еўрабачанне» — не для нас, бо мы музыканты, робім сваю справу. Ды і песеннае «Еўрабачанне» таксама, спрабаваць сябе ў адборы больш не будзем, бо гэта зусім не той шлях, які мы для сябе калісьці выбіралі.

**У мяне такое адчуванне, што за чатыры гады вы проста перагарэлi і стаміліся?**

**Дзіма:** У самы першы раз мы падалі заяўку хутчэй з цікавасці — паглядзець, што будзе. І калі трапілі ў склад 15 паўфіналістаў, было ўжо здорава. Другі раз была тая ж сітуацыя, нават, паколькі ўжо часта гучалі на радыё, прагаласавала вельмі многа людзей, і мы выйшлі на другое месца пасля Дзімы Калдуна, але ў фінал не трапілі. На трэці раз трапілі ў фінал — гэта таксама быў пэўны прарок, але мы ні на што не разлічвалі, бо ўсё было досыць прадказальна. А ўжо калі апошні раз мы аб'ядналі-

ся з Дакотай, было мноства незразумелых пытаньняў і нейкіх інтэрв'ю — яны асабліва добра адчуваліся ў прэсе... І цяпер гэта ўжо нецкава.

**Калі не «Еўрабачанне», то куды далей? У вас за плячымі ўжо ёсць конкурсы ў ЗША, Кітаі, Італіі, Малдове...**

**Дзіма:** З часоў першага ўдзелу ў адборы «Еўрабачанна» прайшло ўжо тры гады. І я ў выніку зразумеў, што самае важнае — выступаць для сваёй аўдыторыі, знаходзіць слухачоў. Гэта спраўднае задавальненне. А конкурсы... Увогуле, самы лепшы конкурс, які можна прыдумаць, — гэта продаж дыскаў, тое, што рэальна цікавіць людзей.

**Валодзя:** Зробім маленькае рэзюмэ — конкурсы розныя на тое, каб арганізатары змаглі развесці ўдзельнікаў на грошы, а прадзюсары падзялілі прыбыткі. Думаю, мы хутчэй свой конкурс арганізуем, каб не ўдзельнічаць у падобных...

**Музыка нас звязала — Зусім нядаўна адбылася прэзентацыя вашага альбома «Going to Hollywood». Чаму так доўга чакалі? Дыск выданы ў снежні, а канцэрт адбыўся аж ў сакавіку.**

**Дзіма:** Альбом — гэта таксама частка раскруткі артыста. І мы хацелі, каб наша прэзентацыя была чаканай падзей, святам для людзей, якія збіраюцца. А для гэтага трэба было, каб людзі паслухалі ўсе песні з альбома ДА канцэрта.

**Валодзя:** З 11 песень на дыску ўсяго 6 былі агульлікаваныя загадзя. Атрымаўшыся, калі б прэзентацыя была чаканай падзей, святам для людзей, якія збіраюцца. А для гэтага трэба было, каб людзі паслухалі ўсе песні з альбома ДА канцэрта.

**Дзіма:** А так было вельмі падлі з заяўку хутчэй з цікавасці — паглядзець, што будзе. І калі трапілі ў склад 15 паўфіналістаў, было ўжо здорава. Другі раз была тая ж сітуацыя, нават, паколькі ўжо часта гучалі на радыё, прагаласавала вельмі многа людзей, і мы выйшлі на другое месца пасля Дзімы Калдуна, але ў фінал не трапілі. На трэці раз трапілі ў фінал — гэта таксама быў пэўны прарок, але мы ні на што не разлічвалі, бо ўсё было досыць прадказальна. А ўжо калі апошні раз мы аб'ядналі-

ся з Дакотай, было мноства незразумелых пытаньняў і нейкіх інтэрв'ю — яны асабліва добра адчуваліся ў прэсе... І цяпер гэта ўжо нецкава.

многа мужчын, але звычайна такая музыка пазіцыянуюць як «дзявочую».

**— Я проста думала, што канцэрт вы прымеркавалі да дня нараджэння Дакоты — Рыты Герасімовіч...**

**Дзіма:** Мы яго адсвяткавалі ў ноч з 8 на 9 сакавіка. Уручылі падарункі непасрэдна на сцэне, падарылі ёй кветкі і вудкі.

**— Дарчы, вельмі многа было размоваў наконт вашага дуэта — маўляў, гэта піар-ход, але вы сцявардзілі, што насамрэч сябраўце і збіраецеся яшчэ запісаць разам песні. Будзе штосьці?**

**Дзіма:** Намячаецца.

**Валодзя:** Проста мы не вельмі любім загады расказваць пра планы, бо яны могуць сарвацца...  
**— Акрамя дуэта з Дакотай, на ўсякі выпадак раім усім артыстам не працаваць з Аляксандрам Нікалайчуком ні пры якіх абставінах — вельмі несумесны чалавек, які можа вас падвесці, вымагаць грошы пад пагрозай зрыву канцэрта.**

**— Вы сьпяваеце на англійскай, рускай, нават на італьянскай мове дуэт запісалі... А наcot беларускай не думалі?**

**Дзіма:** Штосьці ў нас такое было. Летась гімн «ЕўраФэсту» спявалі на беларускай. Але душа не

**«З часоў першага ўдзелу ў адборы «Еўрабачанна» прайшло ўжо тры гады. І я ў выніку зразумеў, што самае важнае — выступаць для сваёй аўдыторыі, знаходзіць слухачоў».**

спявае на гэтай мове, у сэнсе, я вельмі мала яе чуў, мы ж жыву доўгі час за мяжой.

**Валодзя:** Я дакладна не напішу вершы на беларускай — бо адчуваю, што не ведаю яе настолькі добра, каб асмеліцца на гэта. Хава і вершы на ёй гучаць вельмі пры-

мажым.

**Валодзя:** Мне здаецца, сярод сучасных песень пра Беларусь гэта адна з лепшых, што я чуў, бо яна вельмі шчыра. Яна не трапіць у радыёрацыю, бо нельга, каб яна гучала вельмі часта і надкучыла людзям, але нам было б вельмі прыемна на сёлётнім «Сла-

вянскім базары» зноў выканаць яе разам з Анатолем Іванавічам.

**— Да «Славянскага базару» яшчэ некалькі месяцаў, а дзе ў найбліжэйшы час вас можна будзе паачуць?**

**Дзіма:** У нас былі планы выдасць танцавальную зборку рэміксаў — магчыма, летам або нават восенню, тут мы не спешаемся. А ў май хочам зрабіць паўтор канцэрта, бо вельмі многія людзі не змаглі на яго трапіць. Хочам наладзіць выступленне дзесьці ў цэнтры, каб усім зручна было дабрацца, таксама ў фармаце нанчой вечарынікі, канцэрт, а пасля дыскатэка.

Прычым на гэты раз хочам усё рабіць самі, бо з папярэдняга канцэртам выйшла не вельмі прыгожая гісторыя — арганізатар нас падмануў.

**Валодзя:** Так што, дарчы, на ўсякі выпадак раім усім артыстам не працаваць з Аляксандрам Нікалайчуком ні пры якіх абставінах — вельмі несумесны чалавек, які можа вас падвесці, вымагаць грошы пад пагрозай зрыву канцэрта.

**— Вы сьпяваеце на англійскай, рускай, нават на італьянскай мове дуэт запісалі... А наcot беларускай не думалі?**

**Дзіма:** Штосьці ў нас такое было. Летась гімн «ЕўраФэсту» спявалі на беларускай. Але душа не

спявае на гэтай мове, у сэнсе, я вельмі мала яе чуў, мы ж жыву доўгі час за мяжой.

**Валодзя:** Я дакладна не напішу вершы на беларускай — бо адчуваю, што не ведаю яе настолькі добра, каб асмеліцца на гэта. Хава і вершы на ёй гучаць вельмі пры-

мажым.

**Валодзя:** Мне здаецца, сярод сучасных песень пра Беларусь гэта адна з лепшых, што я чуў, бо яна вельмі шчыра. Яна не трапіць у радыёрацыю, бо нельга, каб яна гучала вельмі часта і надкучыла людзям, але нам было б вельмі прыемна на сёлётнім «Сла-

вянскім базары» зноў выканаць яе разам з Анатолем Іванавічам.

**— Да «Славянскага базару» яшчэ некалькі месяцаў, а дзе ў найбліжэйшы час вас можна будзе паачуць?**

**Дзіма:** У нас былі планы выдасць танцавальную зборку рэміксаў — магчыма, летам або нават восенню, тут мы не спешаемся. А ў май хочам зрабіць паўтор канцэрта, бо вельмі многія людзі не змаглі на яго трапіць. Хочам наладзіць выступленне дзесьці ў цэнтры, каб усім зручна было дабрацца, таксама ў фармаце нанчой вечарынікі, канцэрт, а пасля дыскатэка.

Прычым на гэты раз хочам усё рабіць самі, бо з папярэдняга канцэртам выйшла не вельмі прыгожая гісторыя — арганізатар нас падмануў.

**Валодзя:** Так што, дарчы, на ўсякі выпадак раім усім артыстам не працаваць з Аляксандрам Нікалайчуком ні пры якіх абставінах — вельмі несумесны чалавек, які можа вас падвесці, вымагаць грошы пад пагрозай зрыву канцэрта.

**— Вы сьпяваеце на англійскай, рускай, нават на італьянскай мове дуэт запісалі... А наcot беларускай не думалі?**

**Дзіма:** Штосьці ў нас такое было. Летась гімн «ЕўраФэсту» спявалі на беларускай. Але душа не спявае на гэтай мове, у сэнсе, я вельмі мала яе чуў, мы ж жыву доўгі час за мяжой.

**Валодзя:** Я дакладна не напішу вершы на беларускай — бо адчуваю, што не ведаю яе настолькі добра, каб асмеліцца на гэта. Хава і вершы на ёй гучаць вельмі пры-

мажым.

**Валодзя:** Мне здаецца, сярод сучасных песень пра Беларусь гэта адна з лепшых, што я чуў, бо яна вельмі шчыра. Яна не трапіць у радыёрацыю, бо нельга, каб яна гучала вельмі часта і надкучыла людзям, але нам было б вельмі прыемна на сёлётнім «Сла-

вянскім базары» зноў выканаць яе разам з Анатолем Іванавічам.

**— Да «Славянскага базару» яшчэ некалькі месяцаў, а дзе ў найбліжэйшы час вас можна будзе паачуць?**

**Дзіма:** У нас былі планы выдасць танцавальную зборку рэміксаў — магчыма, летам або нават восенню, тут мы не спешаемся. А ў май хочам зрабіць паўтор канцэрта, бо вельмі многія людзі не змаглі на яго трапіць. Хочам наладзіць выступленне дзесьці ў цэнтры, каб усім зручна было дабрацца, таксама ў фармаце нанчой вечарынікі, канцэрт, а пасля дыскатэка.

Прычым на гэты раз хочам усё рабіць самі, бо з папярэдняга канцэртам выйшла не вельмі прыгожая гісторыя — арганізатар нас падмануў.

**Валодзя:** Так што, дарчы, на ўсякі выпадак раім усім артыстам не працаваць з Аляксандрам Нікалайчуком ні пры якіх абставінах — вельмі несумесны чалавек, які можа вас падвесці, вымагаць грошы пад пагрозай зрыву канцэрта.

**— Вы сьпяваеце на англійскай, рускай, нават на італьянскай мове дуэт запісалі... А наcot беларускай не думалі?**

**Дзіма:** Штосьці ў нас такое было. Летась гімн «ЕўраФэсту» спявалі на беларускай. Але душа не спявае на гэтай мове, у сэнсе, я вельмі мала яе чуў, мы ж жыву доўгі час за мяжой.

**Валодзя:** Я дакладна не напішу вершы на беларускай — бо адчуваю, што не ведаю яе настолькі добра, каб асмеліцца на гэта. Хава і вершы на ёй гучаць вельмі пры-

мажым.

**Валодзя:** Мне здаецца, сярод сучасных песень пра Беларусь гэта адна з лепшых, што я чуў, бо яна вельмі шчыра. Яна не трапіць у радыёрацыю, бо нельга, каб яна гучала вельмі часта і надкучыла людзям, але нам было б вельмі прыемна на сёлётнім «Сла-

вянскім базары» зноў выканаць яе разам з Анатолем Іванавічам.

**— Да «Славянскага базару» яшчэ некалькі месяцаў, а дзе ў найбліжэйшы час вас можна будзе паачуць?**

**Дзіма:** У нас былі планы выдасць танцавальную зборку рэміксаў — магчыма, летам або нават восенню, тут мы не спешаемся. А ў май хочам зрабіць паўтор канцэрта, бо вельмі многія людзі не змаглі на яго трапіць. Хочам наладзіць выступленне дзесьці ў цэнтры, каб усім зручна было дабрацца, таксама ў фармаце нанчой вечарынікі, канцэрт, а пасля дыскатэка.

Прычым на гэты раз хочам усё рабіць самі, бо з папярэдняга канцэртам выйшла не вельмі прыгожая гісторыя — арганізатар нас падмануў.

**Валодзя:** Так што, дарчы, на ўсякі выпадак раім усім артыстам не працаваць з Аляксандрам Нікалайчуком ні пры якіх абставінах — вельмі несумесны чалавек, які можа вас падвесці, вымагаць грошы пад пагрозай зрыву канцэрта.

гожа. Таму, калі знойдуцца добрыя тэксты...

**Дзіма:** Нам ужо нават прапаноўвалі беларускамоўныя тэксты. Але на ўсё патрэбнае час, а калі работа «гарыць», робім толькі перша-чарговыя справы, усё астатняе адкладваецца на потым.

**Справы сямейныя — Музычна адораныя? — гэта ў вас сямейнае?**

**Валодзя:** Зусім дацячыцца «продажу», наcot зусім далёкіх не скажу, а тата быў заўважаны ў музычных колах — літаральна з пляшошк знаходзіўся ў закулісі. Бо дзядуля і бабуля ў нас музыканты.

**Дзіма:** Дзядуля на бачкавай лініі, з такім самым імем і прозішчам, як у мяне, быў даволі паспяховым кампазітарам на Украіне. Бабуля — харэаграф, мама спявала ў

**«Злучоць адносiны, калi хлопцек «купляе» дзiячынiну — падарункамi, паходамi ў рэстаран, упрыгажэннi...»**

хоры і выступала сольна, але сцэнічная кар'ера ў яе не складалася, бо паступіла ў тэхнічную ВНУ, і ўсё паступова адышло на другі план. А ў нас, напэўна, гэта жаданне перамагло. І хоць бацькі заўжды хочучы, каб дзедзі займаліся справай, аднак калі сваё жыццё бачыш менавіта так, то нічым іншым займацца не хочацца. (Бацька захапленне сыноў у выніку не толькі прыняў, але і падтрымаў — цяпер ён дырэктар гурта. — Аўт.)

**— Калі ў сям'і ўсё добра, то... чым вам не падабаецца ваша прозвішча? Чаму выбралі варыянт Кін замест Каракін?**

**Дзіма:** Мы калі выступалі ў ЗША, сутыкнуліся вась з чым. Узнікае праблема, калі называеш сваё прозвішча амерыканцам. Яны ні запомніць не могуць, ні паўтарыць. А «Кін» для іх больш звыклы варыянт, і лёгка вымаўляецца, выклікае асацыяцыі з «Кіп».

**Валодзя:** Імя «Валодзя» таксама выклікае цяжкасці — называць ці Уладзімірам, ці Вовам, ці па нікніміе Boxtor.

**— Чым даводзіцца ахвараваць дзеля творчасці — вучобай?**

**Дзіма:** Я лічу вучобу, асабліва ў школе, самым вялікім недаходам сучаснага свету. Мабыць, толькі завочнае навучанне — гэта выйсце для таго, каб усё паспеш. Есць для пашырэння ведаў разнастайныя кнігі, энцыклапедыі, камп'ютарныя праграмы, канал «Discovery ўрэчыце — але калі цябе прымушваюць тула сядзець на ўроках — гэта жах.

**Валодзя:** Мы з Дзімам школу бязбозна прапускілі, але я не шкаду ні аб адным прапушчаным уроку. (Школу, тым не менш, абодва скончылі паспяхова. — Аўт.)

**— На тое, каб завесці сяброў, часу таксама не стae?**

Гутарыла Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

да мяне, села на калені. Прычым так, як быццам сядзела там усё жыццё.

— Бач ты — гаспадыня? — здзівіўся я.

Котка падняла галаву на мой голас, а потым, паставішы пярэднія лапы на грудзі, палезла да мяне... чалавацца.

Такая «нахабства» я, зразумела ж, не чакаў. І дзiячынiна — заходзілася ад смеху.

— Ды ў вас, — кажа, — ці не каханне з першага позірку?

Магчыма, яно і так, бо ўцякаў ад гэтым пачуццям я не стаў — паехаў дадому з коткай.

Яна ў нас жыве і цяпер — вельмі ласчыць «Мінск», а перад службай ў войску — і «Ява» з'явілася. Хочаце верце хочаце не, але ў час службы яна мне сінілася не радзей, чым Ява, дзiячынiна, якая абцяцала цацкач.

Мо таму і гісторыя мая зусім не пра яе — пра іншую...

Пачну з таго, што пасля арміі я адраду сеў за руль аўтамабіля. Да таг і не вылез — праца падабаецца, ведаю яе, як «Ойча наш». А яшчэ маю звычку падвосткі людзей.

Дзiк вась, значыць, неяк вясно, пад вечар, выязджаю я з Мінска, бачу — ластаўца стаіць пры дарозе. У сэнсе — дзiячынiна, але адзенне на ёй нейкае дзiячынiнае — са спіны і знізу чорнае, а на грудзях — белае. Акурат як у птушкі. Спыніўся, здарыўся адчыніў. Яна знізу крычыць:

— Падвiязце... Тут блiзка.

— Блiзка?... Тады не, не павязу (твар у ластаўці адразу спамурнеў). А вось каб далёка... Ды з такой прыгожай...

Дзiячынiна ў рогат.

Курчэна, села яна, паехалі. Я ёй нешта расказваў (і нічога тагога, як быццам), а яна смеяцца, аж заліваецца. Вясеўла дзiячынiна і добрае, відаць. Да дзеда з бабуйлі ехаў ў вёску.

За бартамі дiа размовамі мы, як бачыць, туды дабраліся. Яна хвалівацца стала — дык яны меназічэныя...

Я — не будзь дурнем — кажу: — Дзiе вусыць давай — і свабодная. А яна смеяцца.

— Дзiе, — кажа, — не атрымаецца, а вось адну... Пачакайце, я зараз.

З кабыні выскочыла і бягом да дзедавай хаты.

Дзверы адчыніла там, за сабой зачыніла. А я ў машыне сяджу — дурна дурнем: паехаць не магу, бо яе рэчы на сядзенні засталіся (куртка, пакет нейкі). Выставіць іх — няёмка... Следам пайсці — таксама...

На гадзiнiк не глядзеў — не ведаю, колькі часу прайшло, аж выходзіць тая дзiячынiна з хаты, ідзе да машыны, нясе нешта белае і лыбiцца на ўсё 32.

Дзверцы адчынены. Залазіць яна ў кабiну, разгортвае наўлечку, а ў ёй... кот.

Я вочы вытарашчыў (бо не разумею ж нічога), а ластаўца тая давай шчабтаць, што гэта, маўляў, Буська, іх котка... Што перад Каляджамі яна прапала была, і Буськай дзед з бабуйлі цялушку назвала. А цяпер вярнулася. Атрымалася, што Бусек — дзiе. Але тут, другую, старыя не аддадуць. А вось гэту — калі ў добрыя рукі, то калі ласка...

Котка ўсё гэта слухала. Я не вытрываў — паглядзеў. Яна тут жа перайшла

**Валодзя:** Сяброў і знаёмых у нас вельмі многа, складана толкі сказаць, ці спраўданыя яны. Дакладна найлепшыя сябры — гэта мы з Дзімам.

**Дзіма:** Можна доўга дыскусаваць, што такое спраўднае сяброўства, але калі мы заўжды разам і ў нас свой асобны свет — напэўна, гэта і ёсць спраўднае сяброўства. Як, ведаеш, у старых савецкіх фільмах па дзвух байцоў. Мы ніколі не ахвяраем інтарэсамі кагосьці з нас дзеля кагосьці пабочнага.

**Валодзя:** Стасункі з братам — гэта першае, а з сябрамі ці дзiячынiнамі — другое.

**Дзіма:** Калі, напрыклад, Валодзiева дзiячынiна да мяне дрэнна ставіцца, то дзiячынiна... iдзе лесеам!

**А дзiячынiна — потым... — Нягледзячы на такое суровае стаўленне, колькасць прыхiльнiц гурта толькi расце. Як i колькасць дзiячынiнаў, што жадаюць пазнаёмицца. Якой павiнна быць дзiячынiна, каб звярнуць на сябе ўвагу?**

**Валодзя:** Найперш звяртаеш увагу, натуральна, на знешнасць. І на позірк — але гэта таксама бліжэй да знешнасці.

**Дзіма:** У стасунках — абодва не любім тое, што называецца «разумніца», калі дзiячынiна стараецца паказаць, як добра яна ва ўсім разабраецца. Лепш няхай яна будзе, як кажуць, спраўданы бландзiнкай, чым такой сцiяровознай.

**— А з прыхiльнiцамi, якія пiльнiуюць пасля канцэрта, знаёми**

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Сканворд з 15 пазіцыямі і 150 словамі для пошуку. Слова ўключаны ў сетку і злучаны стрэлкамі.

Віншваем нашу калегу Ірыну КЛЯНОЎСКУЮ з юбілеем. Жадаем моцнага здароўя, цудоўнага настрою, прыемных сюрпрызаў...

...І яшчэ раз з Новым Годам!

Паводле зараастрыйскага календара, 21 сакавіка пачынаецца год Бабра.

Бабёр у іранскай міфалогіі лічыцца свідчаннем жывёлай Адвісуры — Анахіты, уладарніцы Нябесных Водаў...



У першы дзень Новага года пажаданна сутыкнуцца з полымем. Добра будзе выехаць на прыроду, распаціць вогнішча...

Новага года прынята на наступны дзень. Такім чынам, новы гадавы цыкл распачнецца ранкам 21 сакавіка.

Гэты Новы год называюць зараастрыіскім, бо традыцыя сустрачыся яго менавіта 21 сакавіка доўгі час захоўвалася толькі ў Персіі.

Нашы продкі ў гэты дзень праводзілі шэраг навагодніх абрадаў, у тым ліку «гуканне коміна» — да досвітку вышуквалі праз коміны ў хатах галубы.

Запісала Інга МІНДАЛЕВА.

ДВЕШЕВАЯ АРЕНДА. Возможна продажа. Центр. Рядом метро. Возможность парковки. Кризисные цены. Продажа. Аренда. 30 км от МКАД.

Сярод руж — адзін муж, ці Як мы прапілі сяброўку

Транспартная філасофія



Доўгі сямігадзінны шлях у нязручным аўтобусе не паляхае. Рукамі павольна — моцны туман, а для мяне дарога ляжыць хутка...

Нас было тры сяброўкі: Юлька, Парфёнаўна і Я. Разам хадзілі ў дзіцячы садок, разам пайшлі ў школу...

З Парфёнаўнай я пазнаёмілася ў малодшай групе, калі мы пераехалі ў новую квартиру...

Юлька ў садку часта плакала. Мы не любілі капрызулю і не сьбравалі з ёй. Прынялі ў сваю кампанію толькі тады, калі пайшлі ў школу.

Аднойчы мы ўтрох сплужалі радыёперадачу пра вайну. І надта зацікавіла нас выступленне ветэрана Агрыпіны Парфёнаўнай.

рублёвых банкнотаў. Нават літаратуру мы чыталі разам: дзялілі твор на тры часткі, пасля перакладалі кожная свой кавалек...

Калі былі студэнткамі, усё тры вывучылі ў розных гарадах. Ездзілі адна да адной у госці. Юлька прасяла залікі, калі я наведвала яе.

Як сапраўдныя сябры мы, вядома ж, сварыліся. Рэзка, але сур'ёзна. Моцна перажывалі тады. Не за сябе. Адна за адну. Думалася: як яна там без мяне, пакрыўджаная...

Мой аўтобус спыняецца якраз ля кавярні, дзе заўтра будзем святкаваць вясёлескі сяброўкі. А вось і знаёмыя твары ў акне — моладзь упрыгожвае памяшканне.

У надзеянай рукі мы аддаём Юльке. Ён упісвае ў нашу кампанію. Цяпер нас чацвёра. Будзьце шчаслівымі, а мы з Парфёнаўнай падпінемся!

Таццяна САЛДАЦЕНКА.

СЕННЯ Месяц Апошняя квадра. Месяц у сузор'і Казярога. Сонца Усход Заход Даўжыня дня



Надвор'е на заўтра. Геамагнітныя узрушэнні. Табліца з прагнозамі надвор'я і геамагнітных узрушэнняў для розных гарадоў.

19 сакавіка. 1530 год — нарадзіўся Філон Сямёнавіч Кміта-Чарнабыльскі, ваенны і палітычны дзеяч ВКЛ.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ Сканворд (18 сакавіка). Па гарызанталі: Малекула. Апорт. Рака. Бурштын. Трыко. Асоба.

factum

БАНК ТРЫ ДНІ ПЕРАЛІЧВАЎ 91 КГ ДРОБЯКІ, НАЗЫРАЮЧЫ ЖАБРАЧКАІ ЗА 40 ГАДОЎ

Індыйская жабрачка Лакшмі Дас адрыва рахунак у банку горада Калькута і пачала на яго 91 кілаграм сабранай яго дробязі...

Некаторыя з манет ужо выйшлі з абарачэння, аднак у банку іх прыняць згадзіліся. Паводле слоў прадстаўніка банка, манеты даяўляюцца некалькім супрацоўнікам на працягу трох дзён.

Лакшмі Дас пачала збіраць манеты 40 гадоў назад, калі ёй было 16 гадоў і яна толькі пачынала жабраваць на вуліцах горада.

ЕГІПЦЯНЕ АДПОМСЦІЛІ БУШУ...

Арғынальным спосабам адпомсцілі егіпецкія гандляры буюму амерыканскаму прэзідэнту Бушу за трагедыю ў Іраку і Палесціне — яны назвалі яго імям сама танны гатункі фінайкаў.

Як паведамляе егіпецкі тэлеканал «Найл-Ньюс», штогод перад пачаткам святага для мусульман месяца рамадан егіпецкія гандляры сужафруктамі даюць назвы розным гатункам фінайкаў.

ВЫСТАВІ У ПРАДАЖ БУРКЛІВУЮ ЖОНКУ

Жыхар брытанскага графства Глостэршыр, якому надакуцьці скаргі жонкі, размяшчў ў адным з часопісаў аб'яву аб яе продажы. На прапанову адгукнулася дзесяць патэнцыйных пакупнікоў, паведамляе АРР.

У ЕўРАПАРАМЕНЦЕ ЗАБАРАНІЛІ ЗВАРОТЫ «МІС» І «МІСІС»

Кіраўніцтва Еўрапарламента апублікавала брашуру «Нейтральная па паловай прыкмеце мова» («Gender-Neutral Language»), у якой рэкамендуе зваротца да жаночай часткі парламента толькі па поўных імёнах.

У ШВЕЙЦАРЫІ РЭАБІЛІТАВАНАЯ ВЕДЗЬМА, ПАКАРАНАЯ 226 ГАДОЎ ТАМУ

Улады Швейцарыі пагадзіліся афіцыйна рэабілітаваць «апошнюю ведзьму Еўропы» Ганну Гелдзі, якая была пакарана больш як два стагоддзі таму па абвінавачванні ў вядзьмарстве.

Дзяржавет кантона Гларус напярэдадні 226-годдзя пакарання Гелдзі за царвядзьмарства абвясцілі яе рэабілітацыяй.

ЛОНДАНЦЫ Б'ЮЦА АБ ЛІХТАРНЫЯ СЛУПЫ

Улады Лондана б'юць трыгоў: у 2007 годзе каля 68 тысяч жыхароў англійскай сталіцы атрымалі траўмы рознай ступені цяжкасці.

МАЖНА ПАРАЗУМНЕЦЬ З ДАПАМОГАЙ ДЫЕТЫ?

Эксперыменты, праведзеныя на мыш-паччанках, пацвердзілі старую гіпотэзу, што з дапамогай пэўнай дыеты можна паразумнець.

МАТЭРЫЯЛЫ, ПАЗНАЧАНЫЯ ГЭТЫМ ЗНАЧОМ, НОСЯЦЬ РЕКЛАМНЫ ХАРАКТАР.

Аджанасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Гэтыя рэкламы публікуюцца ў нашым выданні ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Дзеся дзяцей. Чытаюць дыя. Фота дзяцей, якія чытаюць кніжку.

ВЯРТАНЕ БУСЛА

Бусел — велічная, граццёзная птушка, адна з самых любімых і танюемых слаянчавых мову, што яны мудрыя і спрадвечныя.

Буслы лічаць ахоўнікам сямейнага шчасця і дабрабыту. Гэта птушка на ўпярэднях нашых продкаў прыносіць у хату шацкоўскае шчасце.

Калі бусел сніцца жанчыне — да цяжкасці ці нараджэння сына. Бусел — ахоўнік хаты ад бяды і нястачы.

Калі бусел са сваёй сям'ёй сам пакінуў гняздо, гэта значыць, што ў хатэ можа адбыцца штосьці дрэннае: пажар, удар маланкі і г.д.

Калі бусел са сваёй сям'ёй сам пакінуў гняздо, гэта значыць, што ў хатэ можа адбыцца штосьці дрэннае: пажар, удар маланкі і г.д.

Калі бусел са сваёй сям'ёй сам пакінуў гняздо, гэта значыць, што ў хатэ можа адбыцца штосьці дрэннае: пажар, удар маланкі і г.д.

Калі бусел са сваёй сям'ёй сам пакінуў гняздо, гэта значыць, што ў хатэ можа адбыцца штосьці дрэннае: пажар, удар маланкі і г.д.

Усімхінемся! Калі адна жанчына ў парыве страсці драпае вам спіну, то другая, выявіўшы сляды першай, можа раздрапаць і фізіяномія...